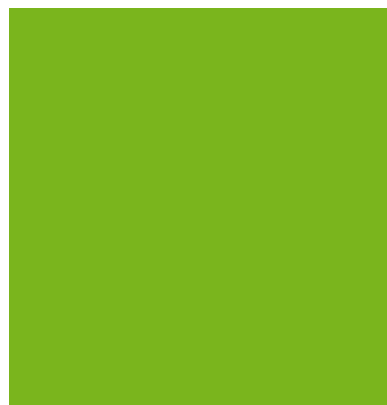

JAARVERSLAG 2010

V•B•T
VERBOND VAN BELGISCHE
TUINBOUWVEILINGEN

2010

WOORD VOORAF	5
VBT ALS ORGANISATIE	6
1. MISSIE & HISTORIEK	6
2. PERSONEEL	6
3. OVERZICHT VBT-LEDEN	7
4. BESTUURSORGANEN	8
4.1. Bestuurscomité - Raad van Bestuur	8
4.2. Algemene Vergadering VBT	9
5. VOORZITTERSOVERLEG	10
6. WERKGROEPEN	10
7. EXTERNE VERTEGENWOORDIGINGEN	10
VEILINGOMZET EN -AANVOER	12
8. EVOLUTIE VAN DE VEILINGOMZET EN -AANVOER	12
8.1. Omzet VBT-veilingen	12
8.2. Aanvoer, prijs en omzet VBT-producten	14
VBT-ACTIVITEITENVERSLAG	18
9. WERKING - BELANGRIJKE DOSSIERS	18
9.1. VBT-database: verzamelen, verwerken en verspreiden van productiegegevens en marktprijzen	18
9.2. Prognoses oogst en opvolging stocks	18
9.3. Redactie	19
9.4. Europees en internationaal overleg	20
9.5. Simultaanverkoop	21
9.6. VLIF-steun coöperaties groenten en fruit	22
9.7. Onderzoek	22
9.8. Kwaliteitssystemen	23
9.9. Residumonitoring	26
9.10. Overige dossiers	26
10. GEMEENSCHAPPELIJKE MARKTORDENING GROENTEN & FRUIT	29
10.1. Gemeenschappelijke MarktOrdering Groenten en Fruit (GMO)	29
10.2. Belang en omvang	30
10.3. Debat landbouwbeleid na 2013	30
10.4. Congres "Toekomst van de MarktOrdering Groenten en Fruit"	31
10.5. EU-interventieregeling	32
10.6. Europese Schoolfruitregeling	32
11. PROMOTIE VOOR BELGISCHE GROENTEN EN FRUIT	33
11.1. Binnenland	33
11.2. Buitenland	36
VERWANTE ORGANISATIES	38
12. VLAAMS CENTRUM VOOR BEWARING VAN TUINBOUWPRODUCTEN (VCBT)	38
13. VBT KISTENPOOL & EURO POOL SYSTEM (EPS)	40
13.1. VBT Kistenpool	40
13.2. Euro Pool System	40
14. DIENST VOOR RESIDUCONTROLE (DRC)	42

Noot: 'Tuinbouw 2010' en 'Buitenlandse handel' verschijnen uiterlijk juni 2011 op de nieuwe website www.vbt.eu.

Verantwoordelijke uitgever: P. Appeltans - Tiensevest 136 - 3000 Leuven

2010

De globale omzet van alle VBT-veilingen bedroeg in 2010 € 875,5 miljoen. Een historisch goed resultaat en een welgekomen opsteker na het crisisjaar 2009. Na enkele magere jaren zou men echter kunnen stellen dat 2010 niet meer is dan een terechte normalisering van de prijzen. Grote factor in dit gegeven zijn de weersomstandigheden die in 2010 ervoor zorgden dat we in ons typisch Belgisch gematigd klimaat een stuk betere opbrengsten realiseerden en vlotter konden oogsten dan in andere Europese gebieden. Dit betekende dat heel wat handel zich noodgedwongen bij ons kwam bevoorraden. Ook het economisch herstel en de gematigder wisselkoers van de euro ten opzichte van andere valuta zorgde voor betere exportmogelijkheden.

Voor de glastuinbouw scoorde goed. Er waren goede prijzen voor tomaten. Ook sla verging het stukken beter. De komkommermarkt werd gekenmerkt door sterke schommelingen in de prijsvorming, maar algemeen was het prijspeil bevredigend. Alleen paprika, hoewel beter dan in 2009, kon deze positieve trend onvoldoende volgen. Binnen de vollegrondsgroenten realiseerden zowel prei als witloof goede omzetten. Ook asperges verkochten goed. Voor de champignonsector bleef het echter weer wachten op het nodige prijsherstel.

Hardfruit kende op jaarbasis een gestegen omzet dankzij de nieuwe oogst. De eerste jaarhelft verliep nog wat in mineur. Voor appel was dit vooral te wijten aan de grote oogst van 2009 en de haperende export. Wat peren betreft bleven de verkoopprijzen in de eerste jaarhelft wat onder de verwachtingen. Het koude en late voorjaar zorgde binnen Europa voor een kleinere appeloogst en in het nieuwe verkoopseizoen trokken de prijzen dan ook aan. Wat peren betreft realiseerden we een bijna normale oogst, terwijl het Europese aanbod zo'n 16% lager uitviel. Het aardbeiseizoen was bevredigend. Dit als gevolg van een bij momenten kleiner Europees aanbod, de slechte weersomstandigheden in het zuiden, onze goede teeltspreiding en dito kwaliteit. Wel was het welslagen van het seizoen variabel van teler tot teler en van regio tot regio.

2010 was ook het jaar van een intens debat over de toekomst van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. Deze discussie focuste zich quasi uitsluitend op de hervorming van het klassieke landbouwbeleid zonder oog te hebben voor de specifieke marktordening in de sector groenten en fruit. Op diverse fronten participeerde het VBT aan de discussie. Enigszins teleurstellend was dat Europees Commissaris Ciolos in zijn eerste officiële communicatie geen enkele melding maakte van onze marktordening. Om op mogelijke wijzigingen te anticiperen, organiseerde het VBT eind oktober in het kader van het Belgisch Voorzitterschap van de Raad van de EU een congres over de toekomst van de GMO Groenten en Fruit. En met succes. Meer dan 200 deelnemers uit 21 verschillende lidstaten waren van oordeel dat er een blijvende behoefte is aan een specifieke marktordening voor groenten en fruit. In opvolging van dit congres ontving het VBT een schrijven van Commissaris Ciolos waarin werd bevestigd dat de GMO Groenten en Fruit geen onderwerp uitmaakt van de lopende herziening

van het landbouwbeleid. Doelstelling bereikt!

Duurzaamheid en aanverwante begrippen kregen ruime publieke aandacht. Voor het VBT en de leden-veilingen is duurzaamheid een multithematisch gegeven – met ecologische, sociale en economische elementen. Daarenboven is duurzame ontwikkeling een gedeelde verantwoordelijkheid over alle schakels in de keten. Naar de toekomst toe kan verwacht worden dat duurzaamheid een basisvoorwaarde wordt om toegang te hebben tot de markt. Het VBT onderzocht dan ook samen met haar leden op welke manier men hierop kan anticiperen. Specifiek betreffende gewasbescherming nam het VBT actief deel aan de IPM-initiatieven van de Vlaamse overheid. Bedoeling is om met de sector richtsnoeren op te stellen zodat uiterlijk in 2014 de principes van geïntegreerde gewasbescherming (IPM) worden toegepast. Uitgangspunt voor het VBT hierbij is het vermijden van bijkomende nodeloze lasten en verplichtingen op het niveau van haar leden-coöperaties en de daarbij aangesloten producenten.

Gewapend met een uitgebreid en onderbouwd dossier kon het VBT het afgelopen jaar minister-president en minister bevoegd voor landbouw Kris Peeters overtuigen om opnieuw VLIF-ondersteuning mogelijk te maken voor afzetcoöperaties in de sector groenten en fruit. Het hierop volgend constructief overleg met de bevoegde administratie resulteerde in een omzendbrief die ervoor zal zorgen dat er in 2011 steunaanvragen kunnen worden ingediend.

Het VBT in huidige vorm, en voorheen het VCTV en het FCTV, verdedigt al bijna vijftig jaar lang de belangen van de afzetcoöperaties in groenten en fruit. In die periode is de sector groenten en fruit ingrijpend veranderd. De aangesloten leden moeten dan ook aan heel wat nieuwe uitdagingen het hoofd bieden. Dus ook het VBT moet mee evolveren. In 2010 werd er op het niveau van de voorzitters en de Raad van Bestuur gewerkt aan een nieuwe structuur en werking. Begin 2011 zal dit proces worden afgerond. Een eerste tastbaar resultaat is alvast een herformulering van de missie. Voortaan luidt die als volgt: het VBT vertegenwoordigt en behartigt zowel op nationaal als internationaal vlak de belangen van de Belgische producentencoöperaties in de sector groenten en fruit. Het VBT werkt daar waar nodig samen met andere organisaties, federaties of betrokken stakeholders. Het VBT biedt een platform aan haar leden voor overleg en uitwisseling. Verder verstrekt het VBT sectorrelevante informatie aan haar leden en kan het in relevante domeinen optreden als dienstverlener.

Via de vernieuwde werking zal het VBT gewapend zijn om ook in de toekomst een unieke plaats in te nemen ten dienste van de bij haar aangesloten leden, en reikt het VBT de hand aan andere zuivere producentencoöperaties in de sector groenten en fruit om zich aan te sluiten.

Philippe Appeltans
Algemeen secretaris

1. MISSIE & HISTORIEK

Het Verbond van Belgische Tuinbouwveilingen, kortweg VBT, ontstond op 28 mei 1991 uit het Verbond van Coöperatieve Tuinbouwveilingen (VCTV) en de Federatie van Coöperatieve Tuinbouwveilingen (FCTV). Het VBT is een vzw die de belangen behartigt van negen groenten- en fruitveilingen. De opdracht van het VBT bestaat uit drie onderdelen: overleg, vertegenwoordiging en ondersteuning. In september 2010 werd een herformulering van de missie goedgekeurd.

Het VBT vertegenwoordigt en behartigt, zowel op nationaal als internationaal vlak, de belangen van de Belgische producentencoöperaties in de sector groenten en fruit. Het werkt daar waar nodig samen met andere organisaties, federaties of betrokken stakeholders. Tevens biedt het VBT haar leden een platform aan voor overleg en uitwisseling. Verder verstrekt het sectorrelevante informatie aan haar leden en kan het in relevante domeinen optreden als dienstverlener.

2. PERSONEEL

Philippe Appeltans
Algemeen secretaris
016/30 09 90 - Philippe@veiling.be

Ann De Craene
Stafmedewerker producttechnische materies
016/30 09 93 - Ann@veiling.be

Sarah Lourdaux
Coördinator marktgegevens en redactie
016/30 09 92 - Sarah@veiling.be

Patricia Vercammen
Boekhouding, algemene administratie en secretariaat
016/30 09 91 - Patricia@veiling.be

Verbond van Belgische Tuinbouwveilingen vzw

Tiensevest 136, B - 3000 Leuven
E-mail: info@veiling.be
Telefoon: 016/20 00 80
Fax: 016/20 30 35
Internet: www.veiling.be

3. OVERZICHT VBT-LEDEN

Belgische Fruitveiling cv (BFV)

Voorzitter, E. Champagne - *Directeur*, F. Lowette
Montenakenweg 82, B - 3800 SINT-TRUIDEN
Tel. 011/69 34 11 - Fax 011/68 54 60
E-mail bfv@bfv.be - www.bfv.be

afd. Glabbeek

Kraenenbroekstraat 30, B - 3380 GLABBEEK
Tel. 016/77 90 31 - Fax 016/77 79 69

afd. Zoutleeuw

Leeuwastraat 4, B - 3440 ZOUTLEEUW
Tel. 011/78 25 43 - Fax 011/78 45 00

afd. Waasland

Provinciale baan 46, B - 9120 VRASENE
Tel. 03/780 79 79 - Fax 03/777 85 14

Veiling Borgloon cv

Voorzitter, P. Vrancken - *Directeur*, J. Craemers
Kernielerweg 59, B - 3840 BORGLOON
Tel. 012/67 01 00 - Fax 012/74 61 36
E-mail veilingborgloon@eburon.be - www.eburon.be

afd. Criée aux Fruits

Route de Maastricht 100, B - 4600 VISE
Tel. 04/379 13 32 - Fax 04/379 87 05

Brava cv

Voorzitter, J. De Baerdemaeker - *Directeur*, F. Fontaine
Z.4 Broekooi 100, B - 1730 ASSE
Tel. 02/481 08 88 - Fax 02/481 08 87
E-mail brava@brava.be - www.brava.be

afd. Kampenhout

Leuvensesteenweg 22, B - 1910 KAMPENHOUT
Tel. 016/65 92 00 - Fax 016/ 65 92 01

Group. Producteurs Hort. Namurois sc

Voorzitter, C. Lechat - *Directeur*, A. Sluysmans
Rue de la 1ère Armée Américaine 165, B - 5100 WEPION
Tel. 081/46 11 28 - Fax 081/46 11 27
E-mail info@crieedewepion.be - www.gphn.be

Veiling Haspengouw cv

Voorzitter, C. Timmermans - *Directeur*, R. Kuipers
Tongersesteenweg 152, B - 3800 SINT-TRUIDEN
Tel. 011/67 06 11 - Fax 011/67 27 76
E-mail info@veilinghaspengouw.be
www.veilinghaspengouw.be

Veiling Hoogstraten cv

Voorzitter, D. Van den Plas - *Directeur*, G. Opdekamp
Loenhoutseweg 59, B - 2320 HOOGSTATEN
Tel. 03/340 02 11 - Fax 03/314 78 44
E-mail info@veilinghoogstraten.be
www.veilinghoogstraten.be

Limburgse Tuinbouwveiling cv (LTV)

Voorzitter, J. Janssens - *Directeur*, W. Jeurissen
Industrieweg 1035, B - 3540 HERK-DE-STAD
Tel. 013/55 45 08 - Fax 013/55 46 45
E-mail info@ltv.be - www.ltv.be

Mechelse Veilingen cv

Voorzitter, L. Baestaens - *Directeur*, C. De Pooter
Mechelsesteenweg 120, B - 2860 SINT-KATELIJNE-WAVER
Tel. 015/55 11 11 - Fax 015/55 06 01
E-mail info@mv.be - www.mechelseveilingen.be

REO Veiling cv

Voorzitter, R. Demaré - *Directeur*, P. Demyttenaere
Oostnieuwkerksesteenweg 101, B - 8800 ROESELARE
Tel. 051/23 12 11 - Fax 051/23 12 89
E-mail info@reo.be - www.reo.be

Toestand op 31 december 2010

4. BESTUURSORGANEN

4.1. Bestuurscomité - Raad van Bestuur

Samenstelling Raad van Bestuur op 31.12.2010:

Bestuurscomité

P. Vrancken, voorzitter
L. Baestaens, ondervoorzitter
R. Demaré, ondervoorzitter
P. Appeltans, algemeen secretaris

Leden

D. Bertels
E. Champagne
J. Craemers
J. De Baerdemaeker
C. De Pooter
P. Demyttenaere
P.E. Demyttenaere
F. Fontaine
J. Janssens
R. Kuipers
F. Lowette
G. Opdekamp
C. Timmermans
L. Van den Bosch
D. Van den Plas
L. Vanoirbeek

De vergaderingen van de Raad van Bestuur werden tijdens het jaar 2010 gehouden op de volgende data:
9 februari, 23 maart, 4 mei, 22 juni, 7 september,
26 oktober en 14 december.

4.2. Algemene Vergadering VBT

Mechelse Veilingen, Sint-Katelijne-Waver, 30 maart 2010

1. Begroeting

Om 15u30 verwelkomt voorzitter Vrancken alle aanwezige leden. Hij stelt vast dat de vergadering op regelmatige wijze bijeen werd geroepen en dat 8 van de 10 A-leden met 52 van de 60 stemmen aanwezig zijn, evenals 13 van de 17 B-leden met 13 van de 17 stemmen.

2. Samenstelling bureau

De voorzitter stelt dat er voldaan is aan alle statutaire verplichtingen en stelt het bureau samen: de heer Appeltans, secretaris, de heer Buts en mevrouw Demaré, stemopnemers.

3. Notulen Algemene Vergadering VBT d.d. 27 maart 2009

De notulen worden zonder bemerkingen goedgekeurd.

4. Balans en resultatenrekening VBT 2009

De heer Appeltans geeft toelichting bij de rekening en de heer Achten, extern accountant SBB, bij de balans. Na toelichting van de geconsolideerde rekeningen VBT en KV VBT wordt de jaarrekening met een balans totaal van € 892.758,96 goedgekeurd, alsmede de resultatenrekening met een positief saldo van € 71.272,57. De vergadering stelt vast dat er een voorziening van € 30.000 werd aangelegd voor de organisatie van een GMO-congres in 2010. Het positief resultaat wordt voor € 30.000 toegewezen aan het bestemd fonds voor sociaal passief. De rest wordt overgedragen naar volgend boekjaar.

5. Begroting VBT 2010

Na de toelichting door de heer Appeltans wordt de begroting 2010 goedgekeurd. De begroting vertoont een overschot van € 1.012,32.

6. Décharge

De vergadering verleent décharge aan de bestuurders.

7. Statutaire verkiezingen

- De vergadering neemt kennis van het einde van het A-lidmaatschap van Profruco wegens fusie door opsorping met de BFV.
- De vergadering neemt kennis van het einde van het B-lidmaatschap van de heer Patrick Thoen (niet langer voorzitter Profruco wegens fusie door opsorping).
- De vergadering aanvaardt het ontslag van Patrick Thoen als bestuurder.
- De vergadering aanvaardt het ontslag van Marcel Meyers als bestuurder.

8. Mededelingen

De secretaris stelt het activiteitenverslag 2009 voor en de voorzitter maakt melding van de geplande verruimingsoperatie VBT.

Veiling Hoogstraten

Veiling Borgloon

5. VOORZITTERSOVERLEG

In de loop van 2010 vond er op het niveau van de voorzitters van de aangesloten leden regelmatig overleg plaats met het oog op het aanpassen van de VBT-werking. Iedere organisatie dient immers op regelmatige tijdstippen zijn eigen werking kritisch te evalueren en aan te passen aan de noden van de toekomst. Een eerste tastbaar element was de formulering van een nieuwe missie. Ook werd er gewerkt aan een andere organisatorische opstelling en aanpak van de inhoudelijke werking. Hiertoe werd een statutenwijziging voorbereid. Doelstelling is om begin 2011 de statutenwijziging goed te keuren, en eind maart 2011 het (ver)nieuw(de) VBT officieel voor te stellen.

6. WERKGROEPEN

De werkzaamheden van het VBT worden uitgevoerd op vraag van de leden-veilingen. Specifiek en technisch overleg vond, zoals in het verleden, plaats in diverse werkgroepen. De frequentie en inhoud van de werkgroepen werden op vraag van de veilingen of de Raad van Bestuur bepaald. De besprekingen worden gevoerd met het oog op het bereiken van een consensus tussen de aangesloten veilingen. De besluiten of adviezen van deze werkgroepen worden vervolgens op de Raad van Bestuur ter bekrachtiging voorgelegd.

Meer specifiek waren volgende werkgroepen actief in 2010: Simultaanverkoop, Voedselveiligheid - Milieubewuste Teelt (VV-MBT), GMO en Fruit. De activiteiten van de Werkgroep Groenten werden sinds het jaar 2000 geïntegreerd in de structuur van de Logistieke en Administratieve Veilingassociatie (LAVA). In functie van de behoefte vinden er ook regelmatig werkgroepen 'ad hoc' plaats. In 2010 was dit bijvoorbeeld het geval inzake het thema duurzaamheid.

7. EXTERNE VERTEGENWOORDIGINGEN

Agentschap Landbouw en Visserij (ALV)

- Raadgevend Comité

Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT)

- Gebruikersgroepen diverse onderzoeksprojecten

AREFLH (Assemblée des Régions Européennes Fruitières, Légumières et Horticoles)

- College van Producenten
- Algemene Vergadering

COMEOS (Belgische distributie)

- Algemene Vergadering
- Commissie Voedingsbeleid
- Werkgroep Logistiek

COPA-COGECA

- Werkgroep Groenten en Fruit
- Noord-Europese Werkgroep Nitraten

Departement Landbouw en Visserij (DLV)

- Geïntegreerde Productie Pitfruit (GIP) - Technisch Comité & Nationale Adviesraad (voorzitter)
- Gewasbescherming Kleine Teelten - Subgroepen Fruit, Glas- en Openluchtgroenten
- IPM - Adviesraad & Technische Werkgroepen Fruit, Glas- en Openluchtgroenten
- Stuurgroep EU-Schoolfruit
- Werkgroep Oogstramingen

Dienst voor Residucontrole (DRC)

- Raad van Bestuur & Algemene Vergadering

Europese Commissie (EC)

- Adviesgroep Groenten en Fruit
- Expertgroep Appelen & Peren
- Expertgroep Tomaten

Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV)

- Raadgevend Comité

JAARVERSLAG 2010

Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu (FOD VVVL)

- Adviesraad inzake Voedingsbeleid en Gebruik van andere Consumptieproducten
- Raad van het Plantenfonds

Freshfel

- General Assembly
- Export Division
- Working Group on Promotion
- Working Group on Food Quality & Sustainability

Fruittteeltnieuws

- Redactiecomité

GlobalGAP

- Board
- Sector Committee Fruit & Vegetables
- Belgische Nationale Technische Werkgroep (voorzitter)
- Nationale Adviesraad (voorzitter)

GS1 Belgilux

Nationale Proeftuin voor Witloof

- Algemene Vergadering

Nationale Raad voor de Coöperatie (NRC)

- Bureau
- Raad
- Commissie Landbouw

Overlegplatform voor de Verwerking van en handel in de Plantaardige Grondstoffen en producten (OVPG)

- Raad van Bestuur & Algemene Vergadering

Proeftuinnieuws

- Raad van Bestuur & Algemene Vergadering
- Redactiecomité

Qualität und Sicherheit (QS)

- Fachgesellschaft Obst-Gemüse-Kartoffeln (aandeelhouder)
- Fachbeirats Obst-Gemüse-Kartoffeln

Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij (SALV)

Vegaplan

- Raad van Bestuur & Algemene Vergadering
- Technische Werkgroep
- Werkgroep Communicatie
- Werkgroep Residubewaking
- Subwerkgroep Residubewaking Groenten en Fruit Versmarkt (coördinator)

Vlaams Centrum voor de Bewaring van Tuinbouwproducten (VCBT)

- Bureau, Raad van Bestuur & Algemene Vergadering

VLAM

- Raad van Bestuur & Algemene Vergadering
- Sectorgroep Groenten en Fruit

World Apple and Pear Association (WAPA)

Toestand op 31 december 2010

Limburgse Tuinbouwveiling (LTV)

Veiling Haspengouw

8. EVOLUTIE VAN DE VEILINGOMZET EN -AANVOER

8.1. Omzet VBT-veilingen

In het lijstje van de veilingomzetten voor het teeltseizoen 2010 prijkt een op het eerste zicht aanmerkelijke omzetsijging. Een hele verbetering ten opzichte van 2009, een absoluut record vergeleken met de afgelopen tien jaar. Vergeten we echter niet dat het jaar 2009 een ondermaats tuinbouwjaar was, vooral voor de serreteelt. Na enkele magere seizoenen is het jaar 2010 in feite niet meer dan een terechte normalisering van de prijzen. Bovendien krijgen producenten continu een hoop bijkomende kosten voor de kiezen (duurdere energie-, mest-, en arbeidskosten). De veilingresultaten waren zodoende bevredigend, voor telers temperden deze onaangename kanttekeningen echter de feestvreugde. Gedurende de uitzonderlijk droge periodes moest extra geïnvesteerd worden in beregeningssystemen en tijdens de bestendige koude liepen de verwarmingsfacturen op. Ook zorgden deze warmte- en koudepieken bij sommige telers voor tegenvallende volumes.

Toch waren de verbeterde resultaten net te danken aan deze grillige weersomstandigheden. Het voorjaar was koud, de zomer warm, droog en relatief donker vanaf augustus. De druilerige herfst kende weinig zonuren, de winter was streng. Niettemin bleef alles binnen de lijnen van ons typisch Belgisch gematigd klimaat. Het rooien en oogsten verliep in ons land daardoor een stuk vlotter dan in vele andere Europese gebieden. Zij moesten zich noodgedwongen bij ons komen bevoorraden. De koude beschermde bovendien tegen ziekten en zorgde voor een goede wortelgroei. Daarnaast veroorzaakte de strenge winter vertragingen bij verschillende primeurgroenten. Dit leidde tot krapte op de markt en duurder product. Ook de schaarste in zuidelijke gebieden, door het verlate seizoen, leidde tot meer exportmogelijkheden voor Belgisch product. Daarnaast was er de gunstige wisselkoers van de euro ten opzichte van buitenlandse valuta, waardoor de uitvoer tevens werd gestimuleerd. In onze buurlanden werden bovendien minder termijncontracten vastgelegd, waardoor een aantal kopers weer opteeden voor reguliere klokverkoop. Dit bevorderde de bedrijvigheid aan de klok en leverde een betere uitbetalingsprijs op.

Door alle veilingen samen werd er tijdens het jaar 2010 een omzetsijging van 28,6% behaald. Het totale

zakencijfer bedroeg € 875,5 miljoen. De omzettoename gold zowel voor groente- als fruitveilingen.

De **Mechelse Veilingen** kende een omzettoename van 35,8%, tot een totaal van € 233,9 miljoen. De producenten realiseerden een volumestijging van 4% door het toegenomen areaal; dit gold vooral voor serregroenten. Ook groeide het aantal Nederlandse leden, wat een sterke invloed had op de komkommeraanvoer. Tomaten namen tevens toe in volume, wat vooral het gevolg was van het vervroegen van trostomaten.

Ook voor de **REO Veiling** was 2010 een goed jaar. Het totale zakencijfer van € 178,7 miljoen (+27,4%) was een record. Het verhandelde volume daalde lichtjes, zodat de omzetsijging volledig te danken was aan de betere prijzen. West-Vlaamse telers hadden het voordeel, ondanks de extreme weersomstandigheden, wel prei te kunnen oogsten. Dit stimuleerde de uitvoer naar verschillende andere Europese gebieden, waar de moeizame oogst schaarste had opgeleverd. Prei, courgettes en aardbeien deden het goed in 2010. Champignons bleven zwak presteren door de nijpende Poolse concurrentie.

Veiling Hoogstraten beleefde opnieuw een topjaar. Het zakencijfer bedroeg € 152,9 miljoen. De hoge omzet was vooral een gevolg van een groter areaal paprika en aardbeien. Dit laatste kwam onder meer door het toetreden van de aardbeientelers van de voormalige veiling Profruco. De aardbeienaanvoer kende een nieuw record van 25 miljoen kg. Het areaal tomaten was vergelijkbaar met 2009. Ook de betere prijs voor zowel aardbeien als glasgroenten duwde de omzet omhoog. De binnenlandse vraag naar aardbeien nam toe, maar het merendeel (ongeveer 65%) werd geëxporteerd.

De **BFV**-omzet steeg met 29,6%, in totaal bedroeg het zakencijfer € 104,7 miljoen. Men sprak er van een jaar vol tegenstellingen. De appelprijzen in augustus waren laag, op het jaareinde stegen ze sterk. De export verliep vlot, waardoor de verwachtingen stegen. De perenhandel startte het seizoen beter dan het vorige. Het kleine Europese aanbod maakte de verwachtingen hooggespannen. Daarnaast werd de perenexport naar

China een feit. Ook versterkte de veiling zijn positie als marktleider in peren ten gevolge van de fusie door opslorping met de Wase veiling Profruco. Het kersenseizoen verliep uitstekend.

Veiling Brava vestigde opnieuw een record in 2010, met een totaal van € 72,4 miljoen (+26,2%). Witlooftelers verging het beter dan tijdens de voorgaande rampjaren, maar op zich was 2010 nog geen goed witloofjaar. Hooguit was er wat ruimte voor noodzakelijke vervangingsinvesteringen. Wel was de recordomzet van de Brabantse veiling vooral aan het witloof te danken. Ook tomaten, bioproducten en prei kenden betere resultaten, voornamelijk door de verhoogde aanvoer. Peren hadden eveneens een hogere omzet door een groter aanbod, appels daalden wat door een kleiner volume. Aardbeien deden het goed op veiling Brava, zowel aanvoer als prijs gingen de hoogte in.

Bij **Veiling Borgloon** bedroeg de omzetstijging 38,4%, € 61,6 miljoen in totaal. Er werd iets minder omzet gedraaid dan in 2008. De aardbeientelers kenden er een zeer wisselvallig prijsverloop voor hun product. Het voorjaar was redelijk, maar tussen augustus en half-oktober waren de prijzen benedenmaats. Veiling Borgloon is de belangrijkste bessenveiling van het land. Zowel de bessenaanvoer als -prijs namen toe in 2010.

Veiling Haspengouw kende een omzetstijging van 24,8% ten opzichte van 2009, maar eveneens een lichte daling vergeleken met recordjaar 2008. Het totaal kwam op € 59,5 miljoen. De veiling beschouwde 2010 als een eerder normaal jaar. De appelprijzen herstelden zich vanaf het nieuwe seizoen 2010/11. De gemiddelde prijs van peren daalde door een groter aanbod, maar bleef aanvaardbaar. Aardbeien deden het iets beter, kersen telden een groter volume, maar een mindere prijs.

Tijdens het jaar 2010 steeg de omzet van veiling **LTV** met 20,8%. In totaal bedroeg het zakencijfers € 10,2 miljoen. Van aardbeien en appels werden meer volumes verkocht. Ook de middenprijzen lagen hoger voor deze producten. De omzet van tomaten was gestegen door een hogere gemiddelde notering, het volume was echter kleiner.

Het zakencijfer van de Waalse aardbeienveiling **Crée de Wépion** bedroeg € 1,7 miljoen, een toename van 4,9% ten opzichte van 2009.

Tabel 1: Omzet VBT-veilingen per deelsector – 2005-2010

€ 1000	Groenten	Fruit	Totale omzet
2005	432.894	280.606	713.499
2006	490.573	305.193	795.763
2007	454.318	325.547	779.866
2008	446.662	342.421	789.083
2009	444.218	236.609	680.826
2010	535.752	339.756	875.508

Tabel 2: Omzet VBT-veilingen per deelsector – 2010

€	Groenten	Fruit	Totale omzet
BFV	1.576.013	103.116.351	104.692.364
VEILING BORGLOON	583	61.564.883	61.565.466
BRAVA	61.219.165	11.168.621	72.387.787
VEILING HASPENGOUW	0	59.495.714	59.495.714
VEILING HOOGSTRATEN	73.325.598	79.542.601	152.868.199
LTV	2.176.891	8.056.023	10.232.915
MECHELSE VEILINGEN	231.156.548	2.714.201	233.870.749
PROFRUCO	-	-	-
REO VEILING	166.297.138	12.355.107	178.652.246
CRÉE DE WÉPION	0	1.742.302	1.742.302
TOTAAL	535.751.937	339.755.804	875.507.741

Tabel 3: Omzet VBT-veilingen – 2009 & 2010

€	2009	2010	2010/2009 %
BFV	80.795.911	104.692.364	+29,6
VEILING BORGLOON	44.470.216	61.565.466	+38,4
BRAVA	57.359.433	72.387.787	+26,2
VEILING HASPENGOUW	47.672.461	59.495.714	+24,8
VEILING HOOGSTRATEN	112.270.096	152.868.199	+36,2
LTV	8.470.202	10.232.915	+20,8
MECHELSE VEILINGEN	172.211.888	233.870.749	+35,8
PROFRUCO	15.653.886	-	-
REO VEILING	140.261.251	178.652.246	+27,4
CRITÉE DE WÉPION	1.661.080	1.742.302	+4,9
TOTAAL	680.826.423	875.507.741	+28,6

8.2. Aanvoer, prijs en omzet VBT-producten

Het jaar 2010 verliep beter dan 2009 voor zowel vollegrondsgroenten als glasgroenten, maar vormde vooral voor deze laatste een verbetering.

In de serreteelt waren de goede prijzen voor tomaten vooral het gevolg van een gebrek aan concurrentie. Na vele seizoenen in het slop te hebben gezeten – door toegenomen producties bij afnemers, zoals Duitsland en Scandinavië – verliep het slaseizoen stukken beter. Het komkommerjaar werd vooral gekenmerkt door schommelingen, wel verkochten ze een stuk beter dan in 2009. De paprikaprijzen waren dan wel hoger vergeleken met het zeer slechte jaar 2009, toch bleven de noteringen vaak onder de kostprijs.

Wat betreft vollegrondsgroenten kende prei een toegenomen omzet en een nieuw record, na het jaar 2009. Ook witloof en asperges gingen er op vooruit. Voor bloemkool bleef de situatie echter eerder slecht. Het champignonjaar verliep wederom rondt in mineur. Sluitkolen stegen het besproken jaar zeer sterk in prijs, deze brassica's ondergingen in 2009 dan ook een opvallende prijsdaling.

Hardfruit kende op jaarbasis een gestegen omzet, voornamelijk het gevolg van een beter seizoen 2010/2011. Het seizoen 2009/2010 werd daarentegen gehinderd door oude voorraden, een grote oogst en een haperende export. Er was zelfs sprake van een appelcrisis. Ook wat betreft peren verliep de verkoop de eerste helft van 2010 onder de verwachtingen. De consument was

niet onmiddellijk geneigd peren te kopen na het dure voorgaande seizoen.

Hardfruitprijzen zijn sterk afhankelijk van internationale factoren. De vraag en vooral het aanbod op Europees niveau en wereldschaal zijn erg bepalend voor de prijsvorming. Het koude en verlate voorjaar in 2010 met zijn kleine Europese oogsten zorgde zodoende voor prijsstijgingen. Het natte weer in augustus en september lokte in ons land echter nog een groeispurt uit, wat een royaler volume opleverde. Onze handel geraakte zijn ruimere hardfruitvolumes vrij makkelijk kwijt op de schaarse Europese markt.

Beschouwd over alle veilingen samen was het aardbeienseizoen zeer bevredigend, het gevolg van een bij momenten kleiner aanbod, de slechte weersomstandigheden in het zuiden, de goede teeltspreiding, dito kwaliteit en de goede vraag. Wel blijft het welslagen van het seizoen variabel van teler tot teler en vaak ook van regio tot regio.

Op jaarbasis beschouwd was de bessenprijs in 2010 beter dan in 2009, wat weliswaar een slecht jaar was voor deze sector. Het kersenseizoen verliep voorspoediger dan in 2009, ondanks de slechte weersomstandigheden in het voorjaar. De pruimenhandel verging het daarentegen nog slechter dan het jaar voordien.

Hierna volgt een overzicht van aanvoer, middenprijs en omzet van de belangrijkste VBT-producten.

Tabel 4: Aanvoer, prijs en omzet belangrijkste producten VBT-veilingen – 2009 & 2010

	2009			2010		
	Aanvoer kg, st	Prijs €/kg, st	Omzet €	Aanvoer kg, st	Prijs €/kg, st	Omzet €
AARDBEIEN (kg)	39.737.906	2,557	101.584.072	42.598.475	2,891	123.152.191
APPELEN (kg)	227.515.087	0,283	64.165.194	211.520.099	0,338	71.493.793
BLOEMKOLEN/VG (st)	12.221.912	0,580	7.088.709	10.911.371	0,621	6.775.961
KOMKOMMERS (st)	71.941.799	0,238	17.122.148	88.693.532	0,307	27.228.914
KROPSLA/SE+VG (st)	121.123.083	0,289	35.005.016	111.981.080	0,419	46.888.948
PAPRIKA (kg)	28.844.818	0,837	24.143.113	31.188.399	1,159	36.147.354
PEREN (kg)	153.029.917	0,590	89.971.612	217.520.234	0,513	111.587.880
PREI (kg)	64.770.512	0,596	38.603.225	71.599.337	0,654	46.825.966
TOMATEN (los+tros) (kg)	222.910.878	0,594	132.447.487	204.698.346	0,892	182.642.878
WITLOOF (kg)	54.985.751	0,823	45.253.273	53.093.286	1,084	57.553.122
TOTAAL TOP 10			555.037.903			710.072.428

Tabel 5: Aanvoer belangrijkste groentesoorten VBT-veilingen – 2001-2010

		2001	2002	2003	2004
Tomaten (los+tros)	ton	192.396	189.887	207.970	213.436
Kropsla (SE+VG)	x 1000 st	164.570	152.166	164.553	151.517
Prei	ton	46.952	47.560	50.593	65.850
Witloof	ton	43.003	44.372	46.348	44.891

Tabel 6: Omzet belangrijkste groentesoorten VBT-veilingen – 2001-2010

		2001	2002	2003	2004
Tomaten (los+tros)	x € 1000	146.518	171.179	199.904	129.879
Kropsla (SE+VG)	x € 1000	63.664	47.189	59.135	39.840
Prei	x € 1000	30.941	21.782	29.243	17.713
Witloof	x € 1000	49.908	46.533	38.094	42.287

Tabel 7: Aanvoer belangrijkste fruitsoorten VBT-veilingen – 2000/2001-2009/2010*

		2000/2001	2001/2002	2002/2003	2003/2004
Appelen	ton	281.449	239.912	234.671	229.142
Peren	ton	160.363	73.321	144.045	145.172
		2001	2002	2003	2004
Aardbeien	ton	35.116	36.426	36.954	42.802

*Het hardfruitseizoen loopt van 1 augustus t.e.m. 31 juli

Tabel 8: Omzet belangrijkste fruitsoorten VBT-veilingen – 2000/2001-2009/2010*

		2000/2001	2001/2002	2002/2003	2003/2004
Appelen	x € 1.000	70.925	75.812	74.625	81.116
Peren	x € 1.000	75.531	66.429	77.208	83.764
		2001	2002	2003	2004
Aardbeien	x € 1.000	83.330	90.481	107.411	96.604

*Het hardfruitseizoen loopt van 1 augustus t.e.m. 31 juli

JAARVERSLAG 2010

2005	2006	2007	2008	2009	2010
206.026	206.704	200.094	206.857	222.829	204.698
147.684	147.960	134.914	138.469	121.020	111.981
63.420	59.706	61.076	63.974	64.733	71.599
46.897	46.646	48.355	54.403	54.817	53.093

2005	2006	2007	2008	2009	2010
163.376	167.224	162.076	161.126	132.398	182.643
54.348	50.026	37.291	41.239	34.975	46.889
21.309	39.466	21.010	25.909	38.581	46.826
43.145	51.080	47.871	43.359	45.059	57.553

2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010
252.370	229.451	234.679	242.806	210.570	222.864
185.581	176.307	202.282	212.475	124.242	218.249
2005	2006	2007	2008	2009	2010
39.902	38.438	39.890	36.770	39.738	42.598

2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010
92.419	77.320	88.708	104.649	72.647	62.848
92.419	107.601	93.454	124.510	107.594	96.466
2005	2006	2007	2008	2009	2010
94.445	90.367	100.523	101.743	101.584	123.152

9. WERKING - BELANGRIJKE DOSSIERS

9.1. VBT-database: verzamelen, verwerken en verspreiden van productiegegevens en marktprijzen

Het VBT maakt deel uit van een 'antennesysteem' dat uit diverse informatiepunten in Europa bestaat. Zij wisselen onderling hun data over productie, aanvoer en markt uit. In concreto bereidt het VBT de overlegvergaderingen voor op regionaal, Europees en mondiaal vlak, en woont deze bij met als doel informatie te vergaren over productie en aanbod.

Dagelijks verzamelt het VBT informatie over de hoeveelheden en de gerealiseerde verkoopprijzen voor groenten en fruit, aangevoerd op de aangesloten veilingen. Aan de hand van deze basiscijfers verspreidt het VBT dag-, week-, maand- en jaarstatistieken. Op aanvraag worden voor de marktspelers en pers tevens statistieken op maat geproduceerd. Dit kan tot doel hebben meer inzicht te verwerven in een bepaalde markt, een bepaald product, de samenhang tussen aanvoer en prijsvorming, de invloed van substitutieproducten, enzovoorts. Vele vragen kaderen in de doorstroming van deze informatie naar telers van veilingen. Communicatie met de marktdeelnemers verloopt via e-mail of vakbladen. De VBT-marktcijfers worden aangevuld met import- en exportgegevens. De productie- en marktstatistieken vormen

de basisinformatie voor het (transnationaal) overleg rond maatregelen om het aanbod in overeenstemming te brengen met de vraag.

Het VBT verzamelt deze gegevens in een speciaal daarvoor ontwikkelde database. Zowel software als hardware worden regelmatig onderhouden en gecontroleerd. In de voorgaande jaren kwam er een algemene modernisering van het systeem (preventief voorkomen en snel opsporen van fouten), en een update van de inhoud (aanpassen lijst van opgenomen veilingproducten).

Informatie wordt steeds belangrijker in de groente- en fruitwereld. De verzamelde data staan ten dienste van de veilingen en ter ondersteuning van de beleidsvoering op korte en lange termijn. Naast het verzamelen van informatie is de verspreiding van enorm belang. De bedoeling van deze informatieverbreiding is de diverse actoren op de hoogte houden van de verschillende ontwikkelingen binnen de Belgische groente- en fruitwereld.

9.2. Prognoses oogst en opvolging stocks

Jaarlijks wordt er zowel voor groenten als fruit per teelt een berekening gemaakt van de arealen die in productie zijn. Deze areaalbepaling vormt het uitgangspunt van een productieraming per teelt, dit zowel in hoeveelheid als in waarde. Dit gebeurt respectievelijk tijdens de Werkgroep Oogstramingen Groenten en de Werkgroep Oogstramingen Fruit.

Voor hardfruit (appelen en peren) kadert deze oefening in een mondiale (World Apple and Pear Association) en in een Europese dimensie (Prognosfruit). Voorafgaand vergadert de Werkgroep Oogstramingen Fruit van het Vlaams Ministerie van Landbouw om de Belgische oogstramingen voor het seizoen te bepalen. Dit gebeurt op basis van enquêtes, afgenomen van fruittelers, gegevens afkomstig van de veilingen, en de landbouwtelling. De Belgische Fruittelersorganisatie

(BFO), het VBT, veilingafgevaardigden, de Boerenbond en het Nationaal Instituut voor Statistiek (NIS) zetelen onder meer in de vergadering.

Al deze binnen- en buitenlandse berekeningen (zowel Europese resultaten, als gegevens afkomstig van de Verenigde Staten en het zuidelijk halfrond) worden door het VBT geanalyseerd, verwerkt en gepubliceerd. Het aanbod kennen vormt een onmisbare schakel en informatiebron voor de veilingen.

Ook verzamelt het VBT de maandelijkse afbouw van de veilingvoorraden en verspreidt het de nationale stockafbouw in binnen- en buitenland. In ruil voor de Belgische gegevens ontvangt en verspreidt het VBT de evolutie van de hardfruitvoorraden in de Europese Unie en daarbuiten. Om de juistheid van de cijfers te

optimaliseren, werd in 2010 de berekening van de stockafbouw herzien binnen een ad hoc Werkgroep Stocks.

Netwerken tijdens Prognosfruit

Voor groenten wordt door het VBT en de overheid eenmaal per jaar een Werkgroep Oogstramingen Groenten belegd, waarin veilingafgevaardigden, specialisten ter zake en andere marktspelers zetelen. Op basis van hun gegevens, de VBT-aanvoercijfers en de NIS-statistieken (mei- en september telling) worden de nationale arealen en productiecijfers voor groenten (glas-, openlucht- en industrieteelt) bepaald.

Inzake de administratieve vereenvoudiging van de landbouwenquêtes, die in 2011 zal worden doorgevoerd, werd het VBT uitgenodigd op de Werkgroep Hoge Raad van Statistiek, ingericht door de overheid. Het VBT volgt deze materie op om te voorkomen dat essentiële en veelgevraagde jaargegevens (zoals de nationale arealen en productiecijfers, die tijdens de Werkgroepen Oogstramingen worden opgesteld) na de vereenvoudiging hiaten zullen bevatten of minder up-to-date zullen zijn.

9.3. Redactie

Via vaktijdschriften worden wekelijks en tweewekelijks evoluties en marktontwikkelingen van één of meerdere teelten belicht via statistieken, afgeleide grafieken en interpretatieve teksten. Het VBT heeft een vaste rubriek in Proeftuinnieuws (tweewekelijks), Fruitteeltnieuws (tweewekelijks) en Boer & Tuinder (wekelijks). Voor de FruitRevue worden maandelijks statistische overzichten en de Europese stocks aangeleverd. Na jarenlang eenzelfde stramien te hebben gevolgd, werden tijdens het jaar 2010 de redactionele bijdragen van het VBT intern aangepast. Dit met het oog op efficiëntie, vereenvoudiging en logica van de gepubliceerde informatie.

Vaste rubriek in de vakbladen

9.4. Europees en internationaal overleg

De handel in groenten en fruit is een Europees en internationaal gebeuren. Voor het VBT is het dan ook belangrijk om vertegenwoordigd te zijn in diverse organisaties. Dit om rechtstreeks met partners en beleidsverantwoordelijken uit Europa, of zelfs de wereld, te kunnen overleggen. In dit opzicht participeert het VBT in de Werkgroep Groenten en Fruit van Copa-Cogeca (Europese landbouworganisaties en -coöperaties) en is het VBT lid van Freshfel, het overlegforum voor de actoren actief in de Europese groente- en fruitketen. Sinds enkele jaren is Vlaanderen als regio lid van AREFLH of de 'Assemblée des Régions Européennes Fruitières, Légumières et Horticoles'. Deze organisatie heeft als doelstelling om de Europese groente- en fruitregio's samen te brengen, te verdedigen en te vertegenwoordigen. Zwaartepunt van hun werking situeert zich in Zuid-Europa. Het VBT zorgt voor de vertegenwoordiging van Vlaanderen in het comité van de producenten. Het VBT nam dan ook actief deel aan hun algemene vergadering op 26 mei te Bologna. Rechtstreeks overleg met de Europese Commissie vindt plaats in het Adviescomité Groenten en Fruit en de expertgroepen Apples & Pears en Tomatoes. Om Europese en internationale ontwikkelingen inzake hardfruit te kunnen volgen, tekende het VBT present op de meetings van de World Apple & Pear Association (WAPA) te Berlijn en Kiev.

Uiteraard was het VBT begin februari aanwezig op Fruit Logistica te Berlijn, de jaarlijkse ontmoetingsplaats voor het internationale groente- en fruitgebeuren.

Op 21 maart was het VBT op veiling Brava te Asse organisator van de Internationale Werkgroep Witloof (België, Nederland, Frankrijk). Tijdens deze bijeenkomst werd uitvoerig van gedachten gewisseld over de ontwikkelingen in de witloofsector, tevens werd er de basis gelegd voor de 'Witloofbiënnale' later op het jaar in Zwolle.

Het VBT was medeorganisator van het door Veiling Hoogstraten georganiseerde 'International Strawberry Congress' van 1 tot 3 september te Antwerpen. Dit congres was met meer dan 200 deelnemers, afkomstig van diverse landen en continenten, een promotionele voltrefeer. Daarnaast was er ruimte voor overleg met de belangrijkste actoren in het internationale aardbeiengebeuren. Het VBT was ook actief betrokken bij de organisatie van het 'Perenevent' op 21 mei in het Belgisch Paviljoen van de Wereldexpo te Shanghai.

In opdracht van de aangesloten leden maakte de algemeen secretaris ook een prospectiereis naar India van 6 tot 12 november. Hierbij werden heel wat waardevolle contacten gelegd. Ook de lokale vertegenwoordigers van Flanders Investment and Trade (FIT) hebben er voortaan bijzondere aandacht voor de sector groenten en fruit.

Regelmatig was er inzake Europese belangenbehartiging nauwe samenwerking met collega-organisaties uit onze buurlanden zoals DPA uit Nederland, BVEO uit Duitsland en FNPL uit Frankrijk.

9.5. Simultaanverkoop

Traditioneel worden groenten en fruit op de veilingen verkocht via de klok. De directe confrontatie tussen vraag en aanbod bepaalt daarbij de prijs. Op vandaag varieert het belang van de verkoop via de klok naargelang de veiling en het product. Naast de klokverkoop is er bemiddelingsverkoop of termijnverkoop. Groenten en zachtfruit worden hoofdzakelijk via de klok verkocht, in hardfruit wordt er meer bemiddeld.

Een deel van de klokverkoop gebeurt simultaan. Daarbij worden gelijktijdig dezelfde producten verkocht op onderling elektronisch verbonden veilingen. Afstemming tussen de veilingen is daarbij belangrijk – onder andere wat betreft kwaliteit, presentatie en verkoopvoorwaarden. Voor een koper is het mogelijk op een bepaald ogenblik het aanbod van verschillende veilingen te volgen. Dit kan van bij één van de aangesloten veilingen of vanop eigen kantoor. De thuiskoop laat een koper toe aankopen te doen op de veilingen via een eigen PC. Via een externe lijn is er verbinding met de centrale apparatuur, waarop ook de klokken van de simultaanverkoop zijn aangesloten. Op het moment dat er een transactie tot stand komt, is er audiocontact tussen de koper en de veilingmeester. Er kan ook voorzien worden in continue voice, waarbij er een continue audioverbinding is tussen de PC van de koper en de aangesloten veilingen. De centrale apparatuur voor simultaanverkoop en thuiskoop is opgesteld op de Mechelse Veilingen.

Het VBT is verantwoordelijk voor de administratie van simultaanverkoop en thuiskoop, inclusief continue voice. Daartoe beheert het VBT een algemeen kopersbestand waarin nationale en internationale klanten via een uniek nummer geïdentificeerd zijn bij alle veilingen. De

Mechelse Veilingen

VBT Werkgroep Simultaan beheert de infrastructuur van het simultaansysteem. In de werkgroep is er overleg over het simultaangeboren en worden nieuwe ontwikkelingen opgevolgd en initiatieven uitgewerkt om de simultaanverkoop blijvend af te stemmen op de wensen van de markt.

In 2009 werd beslist over te gaan tot een IT-matige vernieuwing van dit concept volgens de nieuwste technologie. Hiervoor werd een overeenkomst afgesloten met Auxcis Trading Solutions. In de loop van 2010 werd dit systeem verder ontwikkeld en geïmplementeerd. Ook werd er beslist over te gaan tot de vernieuwing van het thuiskoopsysteem. Om dit proces te begeleiden en bij te sturen werd er in de schoot van de werkgroep Simultaan frequent overlegd met de deelnemende veilingen.

9.6. VLIF-steun coöperaties groenten en fruit

In september 2009 werden de coöperaties voor verwerking, afzet en dienstverlening in de sector groenten en fruit uitgesloten van VLIF-steun. Deze beslissing, ingegeven vanuit budgettaire overwegingen, kwam als een donderslag bij heldere hemel. Veilingen zijn immers tuinders die samen 'coöperatief' hun product aanbieden aan de markt. Deze groep van tuinders verliezen hiermee hun VLIF-steun voor investeringen die nodig zijn om samen naar de markt te gaan. Gewapend met een uitgebreid en onderbouwd dossier ging het VBT dan ook in overleg met de minister-president en minister van landbouw Kris Peeters om een uitweg te zoeken in dit dossier. Op basis van de gevoerde argumentatie verklaarde de minister-president zich akkoord om vanaf

2011 perspectief te bieden zodoende dat coöperaties in de sector groenten en fruit opnieuw in aanmerking komen voor investeringssteun.

In de loop van 2010 was er intens contact tussen het VBT, de bevoegde administratie en het kabinet. Dit overleg resulteerde in de toezegging van een enveloppe van € 2 miljoen investeringssteun bestemd voor coöperaties voor afzet in de sector groenten en fruit.

Ook inzake het bepalen van de modaliteiten vond er constructief overleg plaats tussen het VBT en de administratie. Begin 2011 zal er op basis van een omzendbrief een oproep tot indiening van steunaanvragen gelanceerd worden.

9.7. Onderzoek

Het VBT is actief betrokken bij het invullen van de onderzoeksnoten van de leden-veilingen. Het VBT ondersteunt bij het definiëren van onderzoeksthema's, het opvolgen van projecten en de valorisatie van resultaten. Tevens voorziet het VBT, namens de individuele leden-veilingen, in financiële tussenkomst.

In 1997 was het VBT, samen met de Katholieke Universiteit Leuven (K.U.Leuven), medeoprichter van het Vlaams Centrum voor de Bewaring van Tuinbouwproducten (VCBT). Het VBT participeert nog steeds actief in het VCBT – waar onderzoeksopdrachten worden uitgevoerd (zie ook hoofdstuk 12 – VCBT). Het VBT is tevens lid van de Nationale Proeftuin voor Witloof (Herent).

Er wordt ook met andere onderzoeksinstellingen samengewerkt. Veelal resulteren de onderzoeksthema's in concrete projecten, gefinancierd door het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT). Om geïnteresseerde onderzoeksinstellingen de kans te geven voorstellen grondig met de sector af te toetsen vooraleer projecten in te dienen bij het IWT, werkt het VBT sinds 2008 met een specifieke evaluatieprocedure. Deze voorziet in verschillende stappen van overleg. Daarbij is ook LAVA betrokken, aangezien daar eveneens onderzoek wordt begeleid. Het uiteindelijk doel is deze onderzoeksprojecten aan te duiden waarvoor de sector bereid is tot medefinanciering. Concreet is er voor

projecten die door het IWT worden goedgekeurd, naast de IWT-financiering, een sectorfinanciering door het VBT en/of (een deel van) de individuele leden-veilingen. Het VBT en/of de individuele leden zijn in de gebruikersgroepen vertegenwoordigd. Deze ondersteunen de onderzoekers in de uitvoering en de valorisatie van het project.

In 2010 nam het VBT via sectorfinanciering en vertegenwoordiging in gebruikersgroepen deel aan volgende IWT-projecten:

- IWT-050611 - Basis voor een duurzaam watergebruik bij de irrigatie van de perenteelt, uitgevoerd door Bodemkundige Dienst van België en Proefcentrum voor de Fruitteelt;
- IWT-050631 - Oogstzekere appelteelt: een multidisciplinaire benadering van vruchtzetting, bloemknopkwaliteit en hun interacties, uitgevoerd door PCFruit, Laboratorium Plantenbiochemie en -fysiologie van Universiteit Antwerpen en RD Divisie Fruitteeltcentrum van K.U.Leuven;
- IWT-050633 - Modelgebaseerde methodologie voor de bepaling van het bewaarpotentieel van appel, uitgevoerd door VCBT en PCFruit;
- IWT-050644 - Beheersing van *Colletotrichum acutatum* binnen het vruchtrotcomplex in aardbei op basis van pathogeentypering en epidemiologie, uitgevoerd door PCFruit en Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO);

- IWT-060686 - Inductie van systemische defensiemechanismen tegen bacterievuur (*Erwinia amylovora*) in peer door applicatie van abiotische stress, uitgevoerd door Afdeling Teeltonderzoek van PCFruit en Universiteit Hasselt;
- IWT-060720 - Uniformiteit en dosisreductie van naoogstbehandeling tijdens de koele bewaring van hardfruit, uitgevoerd door BIOSYST-MeBioS van K.U.Leuven, VCBT en PCFruit;
- IWT-070585 - Ontwikkeling van een kennisgebaseerd kwaliteitssysteem voor aardbei, uitgevoerd door BIOSYST-MeBioS van K.U.Leuven, VCBT, PCFruit, Proefcentrum Hoogstraten en Provinciaal Proefcentrum voor de Groenteteelt Oost-Vlaanderen;
- IWT-070597 - Diagnose en preventie van *Xanthomonas fragariae* in de aardbeiteelt, uitgevoerd

door ILVO, PCFruit, Proefcentrum Hoogstraten en Laboratorium voor Biochemie, Fysiologie en Microbiologie van Universiteit Gent;

- IWT-080527 - Systeembioologische analyse van bruinverkleuring bij appel, uitgevoerd door BIOSYST-MeBioS en ProMeta van K.U.Leuven, VCBT en PCFruit;
- IWT-090924 - Remote sensing als instrument voor bodemvochtaansturing in peren- en appelboomgaarden: naar valorisatie van de ruimtelijke variatie, uitgevoerd door BDB, Departement Biosystemen van K.U.Leuven en PCFruit;
- IWT-090935 - Onderdrukking van wollige bloedluis en andere appelpagen met enthomopathogene nematoden als ondersteuning van duurzame productie van Vlaams pitfruit, uitgevoerd door PCFruit en ILVO.

9.8. Kwaliteitssystemen

Om te beantwoorden aan de vraag van de markt naar kwalitatief hoogstaande, gezonde en veilige groenten en fruit werken de veilingen en hun telers reeds jaren volgens één of meerdere kwaliteitssystemen. Specifiek op het niveau van de veilingen gaat het om de relevante private kwaliteitsstandaarden van British Retail Consortium (BRC), International Food Standard (IFS) en Qualität und Sicherheit (QS), om de kwaliteitsborging via HACCP (Hazard Analysis Critical Control Points) en ISO-normen (International Organization for Standardization) en om veiligheidspecifieke kwaliteitssystemen en -labels. De voorwaarden voor de processen en/of producten op het niveau van de primaire productie, de telers, zitten vervat in onder meer Geïntegreerde Teelt Pitfruit, GlobalGAP en IKKB. Gestuurd vanuit de wetgeving over voedselveiligheid zijn ook de sectorgidsen autocontrole een continu aandachtspunt voor de sector.

Met betrekking tot de kwaliteitssystemen behartigt het VBT de belangen van de leden-veilingen en hun telers om zo te komen tot enerzijds relevante en anderzijds haalbare en betaalbare systemen. Afhankelijk van het systeem is het VBT betrokken op bestuurlijk en/of inhoudelijk of technisch vlak.

1. Autocontrole en sectorgidsen

De Europese General Food Law (EG 178/2002) en het KB Autocontrole (KB van 14.11.2003 betreffende

autocontrole, meldingsplicht en traceerbaarheid) eisen dat elke operator in de voedselketen zijn verantwoordelijkheid opneemt ten aanzien van voedselveiligheid. Om te voldoen aan het KB Autocontrole kunnen de sectoren gidsen opstellen met een concrete invulling van de relevante wetgeving. Hoewel het volgen van de gids niet verplicht is, is een certificaat voor de gids gunstig voor de operator. De hoogte van de FAVV-heffing en de frequentie van de FAVV-inspecties worden verlaagd.

In januari 2007 heeft het FAVV de eerste versie van de Gids Autocontrole Aardappelen, Groenten, Fruit Handel en Verwerking (G-014) gevalideerd. Begin april 2010 volgde de goedkeuring van de tweede versie. De gids wordt beheerd door Belgapom, Fresh Trade Belgium en Vegebe en is van toepassing voor de veilingen.

De eerste versie van de Sectorgids Autocontrole voor de Primaire Plantaardige Productie (G-012) werd in juli 2006 door het FAVV gevalideerd. De gids maakt integraal deel uit van de IKKB Standaard. Eind oktober 2010 werd de derde versie van de gids goedgekeurd. Sinds april 2008 is de Sectorgids Autocontrole voor de Primaire Dierlijke Productie (G-037) gevalideerd door het FAVV. Op die wijze kunnen ook gemengde bedrijven via gidsen zich in orde stellen met het KB Autocontrole voor de totaliteit van hun productie.

2. Geïntegreerde teelt pitfruit (GIP)

Geïntegreerde teelt pitfruit is een wettelijk systeem, gebaseerd op het KB van 22 januari 1996. Het lastenboek omvat eisen voor de teelt van appels en peren. De belangrijkste doelstelling van de geïntegreerde teelt is zoveel mogelijk gebruik te maken van natuurlijke vijanden en teelttechnieken bij de bestrijding van ziekten en plagen.

Het VBT is lid van het technisch comité van het GIP-lastenboek, onder voorzitterschap van de Vlaamse overheid. Op vraag van de certificatie-instellingen is het VBT voorzitter en secretaris van de nationale adviesraad. De adviesraad is, volgens de bepalingen van BELAC, een contactpunt tussen certificatie-instellingen en stakeholders, waaronder onderzoek, handel, distributie en consumenten.

3. Integraal Keten Kwaliteit Beheerssysteem (IKKB)

De IKKB Standaard voor de Plantaardige Productie werd ontwikkeld door OVPG en Agrofront. De IKKB Standaard omvat eisen voor de telers betreffende voedselveiligheid, kwaliteit, milieu en traceerbaarheid. Eind oktober 2010 werd de derde versie van de standaard goedgekeurd. De sectorgids autocontrole G-012 maakt integraal deel uit van de IKKB Standaard.

Het OVPG (Overlegplatform voor de Verwerking van en handel in de Plantaardige Grondstoffen en producten) werd op 6 juli 2005 opgericht met als doel bij te dragen tot de uitbouw van voedselveiligheids- en kwaliteitsborgingssystemen in de keten van de plantaardige sector. Het VBT is lid van OVPG en neemt op bestuurlijk vlak deel aan het overleg.

De vzw Vegaplan.be staat in voor het beheer van de IKKB Standaard. Het VBT is één van de stichtende leden van Vegaplan. Ook hier neemt het VBT actief deel aan de verdere ontwikkelingen binnen Vegaplan, dit zowel op bestuurlijk als op technisch vlak.

Eind 2007 werd door Vegaplan en het Duitse QS de wederzijdse erkenning bekrachtigd voor audits die worden uitgevoerd op producentenniveau voor groenten en fruit bestemd voor de versmarkt. In 2010 werden binnen de Vegaplan Werkgroep Residubewaking en in overleg met QS, systemen opgezet om ook betreffende residumonitoring te komen tot gelijkwaardigheid tussen IKKB en QS.

4. Qualität und Sicherheit (QS)

Het Duitse kwaliteitssysteem QS krijgt de nodige aandacht van de VBT-veilingen, gezien het grote belang van Duitsland als afzetmarkt voor Belgische groenten en fruit. Het kwaliteitssysteem omvat verschillende schakels in de keten, waaronder primaire productie (telers) en groothandel (veilingen).

Sinds 31 juli 2008 is het VBT aandeelhouder van het Fachgesellschaft Obst-Gemüse-Kartoffeln. Dit is één van de drie bedrijven in de QS-organisatie, dat zich inlaat met bestuurlijke zaken specifiek voor het kwaliteitssysteem van groenten, fruit en aardappelen. Reeds enkele jaren voordien was het VBT vertegenwoordigd in het Fachbeirats Obst-Gemüse-Kartoffeln. Deze adviesgroep, met vertegenwoordigers van productie en handel, zorgt voor de inhoud van en de controle op het QS-kwaliteitssysteem. In november 2010 vergaderde de adviesraad in België, waarbij het VBT instond voor de coördinatie. De vergadering werd gecombineerd met werkbezoeken aan de Mechelse Veilingen, de REO Veiling en Fytolab, en met overleg met DRC, Vegaplan en het VBT. Ook in november 2010 was het VBT actief betrokken bij de opzet van een QS-opleiding over staalname voor Belgische en Nederlandse QS-systeempartners op Veiling Hoogstraten.

5. GlobalGAP

GlobalGAP, eigendom van het Duitse FoodPlus, is een internationale standaard voor de primaire productie gebaseerd op de principes van de Goede Agrarische Praktijk (GAP). Sinds 2007 is de derde versie van het lastenboek van toepassing, waarin gekozen werd voor een modulaire opbouw. Fruit- en groentetelers moeten voldoen aan de eisen van drie modules – agrarisch bedrijf (All Farm Base), plantaardige productie (Crop Base) en fruit en groenten (Fruit & Vegetables).

Sinds 2007 is het VBT lid van GlobalGAP. Reeds voorheen was het VBT vertegenwoordigd in de bestuursorganen, namelijk in de Board en in het Sector Committee Fruit & Vegetables. Op deze manier heeft de sector zeggenschap in de discussies rond de richtlijnen van het lastenboek.

De Belgische Nationale Technische Werkgroep (BNTWG) is het aanspreekpunt voor GlobalGAP in België. Het VBT is voorzitter van de BNTWG. Begin 2008 werd de Belgische interpretatie bij de GlobalGAP Standaard versie 3, opgesteld door de BNTWG, goedgekeurd door FoodPlus. Een nationale interpretatie is een hulp voor producenten, begeleiders en certificatie-instellingen.

De Belgische interpretatie houdt rekening met de Belgische wetgeving en sluit waar mogelijk aan bij de sectorgids G-012. Op die manier is het voor telers mogelijk om aan de eisen uit verschillende systemen te voldoen mits één aangepaste registratie, documentatie en/of werkwijze.

Op vraag van de certificatie-instellingen is het VBT voorzitter en secretaris van de nationale adviesraad (NAR) voor GlobalGAP. Binnen de NAR, ingericht volgens de bepalingen van BELAC, wordt in overleg met betrokkenen uit de voedselketen, onder andere handel, verwerkende industrie, distributie en consumenten, gewerkt rond de problemen die certificatie-instellingen ervaren bij de praktische controle op de standaard.

In 2010 heeft GlobalGAP de vierde versie van de standaard verder ontwikkeld. Waar relevant en nodig leverden het VBT en/of de BNTWG reacties bij de voorstellen. Binnen de BNTWG werd de aanpassing van de Belgische interpretatie aan de vierde versie van de standaard opgestart. Op 7 en 8 oktober 2010 namen het VBT en vertegenwoordigers van de individuele veilingen deel aan de jaarlijkse GlobalGAP-conferentie, ditmaal in London. Ook hier kon input worden gegeven bij de voorstellen voor de herziening van de GlobalGAP Standaard. Versie 4 wordt van toepassing vanaf 2011.

6. Veilingspecifieke kwaliteitssystemen en -labels

Het VBT is houder van het collectief merk Milieubewuste teelt (MBT) (groene boog, gele vlinder). Zoals in de benaming aangegeven, kan het MBT-merk enkel gebruikt worden voor groenten en fruit die op een milieuvriendelijke wijze worden geteeld.

In 2010 werd verder gewerkt aan een mogelijke aanpassing van het merkbeeld en de gebruiksvoorwaarden in het kader van duurzame ontwikkeling. Duurzaamheid is voor het VBT een multithematisch gegeven. Ecologische, sociale en economische elementen moeten meegenomen worden om te komen tot duurzame ontwikkeling. Daarenboven is er een gedeelde verantwoordelijkheid over alle schakels in de keten. De nadruk ligt op het uitbouwen van goede duurzame praktijken en het wegwerken van zwakke elementen in elke schakel.

Oorspronkelijk opgestart als gemeenschappelijk merk binnen VBT Kistenpool, is het kwaliteitslabel Flandria sinds 1995 in beheer van LAVA. Flandria-producten worden gecommmercialiseerd door de veilingen: Brava, LTV, Mechelse Veilingen, de REO Veiling en Veiling Hoogstraten. Het Flandria-lastenboek omvat bepalingen voor teelt, conditionering, verpakking en sortering van verse groenten en fruit. Telers die hun producten willen leveren onder het Flandria-label moeten voldoen aan IKKB of GlobalGAP, in aanvulling op de sectorgids autocontrole G-012. Specialiteiten, zoals roodloof en minipaprika's, worden samengebracht in een duidelijk herkenbare groep en gecommmercialiseerd onder het Flandria Speciality Street-label.

Naast Milieubewuste Teelt en Flandria kunnen groenten en fruit van de telers aangesloten bij de VBT-veilingen onder andere kwaliteitslabels en keurmerken gecommmercialiseerd worden. Een aantal voorbeelden zijn: Eburon (Veiling Borgloon), Haspengoud (Veiling Haspengouw), Hoogstraten aardbeien en Truval (BFV).

REO Veiling

Veiling Brava

9.9. Residumonitoring

Contaminaties van voedsel in het algemeen en residuen op groenten en fruit in het bijzonder staan continu in de kijker. Op verschillende niveaus – lokaal tot internationaal – geven onderscheiden actoren, waaronder overheden, NGO's, wetenschappers, commerciële ondernemingen en consumenten, hun visie op dit item. De veilingen en hun telers worden steeds meer geconfronteerd met wettelijke eisen en bovenwettelijke bepalingen betreffende de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen en residuen op groenten en fruit. In overleg met de leden-veilingen heeft het VBT blijvend aandacht voor dit item en worden de verwante dossiers opgevolgd.

Het veilingsectoraal residumonitoringplan kadert in het streven van de VBT-leden om continu kwaliteitsvolle verse groenten en fruit aan te bieden aan binnen- en buitenlandse kopers en consumenten. Het residumonitoringplan houdt rekening met wettelijke vereisten, bepalingen uit kwaliteitssystemen en lastenboeken, en feedback van de marktpartners. Het plan is een dynamisch gegeven, dat op regelmatige tijdstippen wordt geëvalueerd en bijgestuurd. Samengevat omvat het plan bepalingen voor bemonsteringsfrequentie, staalname, laboratoria en analysemethoden, correctieve

acties inclusief de wettelijke meldingsplicht en registratie van analyseresultaten. Het veilingsectoraal residumonitoringplan is een onderdeel van een reeks maatregelen die door de sector worden genomen om de voedselveiligheid te waarborgen.

Het VBT coördineert het veilingsectoraal residumonitoringplan. De sectorale risicoanalyse, de statistische opzet van het bemonsteringsplan en het synthetiseren van de resultaten gebeuren in samenwerking met DRC (zie ook hoofdstuk 14 – DRC). Individuele veilingen kunnen opteren voor het veilingsectoraal plan, dan wel een bedrijfsspecifiek plan uitwerken. De residumonitoring kadert in de kwaliteitssystemen van de leden-veilingen en wordt er extern gecontroleerd.

De resultaten van de controles op residuen worden jaarlijks bilateraal tussen het FAVV en het VBT toegelicht. Het gaat daarbij zowel om de resultaten van de officiële controles van het FAVV, als om de resultaten van het veilingsectoraal residumonitoringplan. Tijdens het overleg wordt ook ingegaan op wijzigingen in de wetgeving die aanpassingen aan de controles en/of de monitoring noodzakelijk maken, op het bemonsteringsplan, op de vooroogstcontrole en op de correctieve acties.

9.10. Overige dossiers

1. Export Russische Federatie

Op 1 juli 2008 trad het 'Memorandum on the safety of plant products for human consumption exported from the European Community (EC) to the Russian Federation concerning pesticide residues, nitrates and nitrites' – ondertekend door de Russische Federatie en de EU – in werking. Het houdt bepalingen in waaraan Europese producten bestemd voor de Russische markt moeten voldoen.

Het dossier wordt continu opgevolgd door het VBT. Het overleg tussen veilingen en exporteurs op initiatief van het VBT en Fresh Trade Belgium (FTB) laat toe de mogelijkheden van de leveranciers te toetsen aan de feedback van de exporteurs bij hun commerciële transacties in de Russische Federatie. Ook met het FAVV, laboratoria en aanverwante sectororganisaties wordt regelmatig overlegd om te komen tot een haalbare

gezamenlijke aanpak.

Van bij de inwerkingtreding van het memorandum moeten alle zendingen voorzien zijn van een overzicht van toegepaste gewasbeschermingsmiddelen tijdens teelt en opslag. Begin juli 2008 hadden het VBT en FTB reeds een voorstel 'pesticide usage statement' klaar. De format is sindsdien meerdere malen aangepast, telkens op basis van feedback van de Russische overheid en/of de praktijk.

Sinds 15 juni 2009 is de Belgische uitvoer van peren onderworpen aan de specifieke Russische eis van 'safety certificate'. Het VBT en FTB hebben – in overleg met het FAVV en de laboratoria – procedures opgesteld om aan deze eis te voldoen. Sinds 1 maart 2010 geldt dezelfde Russische eis voor appels en wortelen.

Op 1 juli 2010 trad de douane-unie tussen de Russische Federatie, Wit-Rusland en Kazachstan in werking en werden de Russische residuvereisten nogmaals aangepast.

Sinds midden 2010 wordt op de veilingen en bij de exporteurs een specifieke monitoring export Russische Federatie toegepast. Deze wordt aangevuld met een monitoring door het FAVV. Regelmatig worden de resultaten gezamenlijk besproken.

2. Export Canada

In het kader van het voorkomen van infecties door *Tuta absoluta* (mineermot) gelden sinds 28 juni 2010 bijkomende bepalingen voor onder meer Belgische tomaten in Canada. Tomaten kunnen enkel nog naar Canada geëxporteerd worden indien op het fytosanitair certificaat expliciet wordt verklaard dat de producten afkomstig zijn van een *Tuta absoluta*-vrije productieplaats. Vanaf het bekend worden van deze bepalingen, heeft het VBT in samenspraak met de betrokken leden-veilingen, het FAVV en de onderzoeksinstellingen, gewerkt aan het opstellen van de nodige procedures. Vanaf midden 2010 is op specifieke locaties de mogelijke aanwezigheid van *Tuta absoluta* opgevolgd. Begin 2011 verwacht het VBT de goedkeuring van de monitoringsprocedure door het FAVV, waarna de nodige certificatie mogelijk wordt.

Ook ter voorkoming van *Tuta absoluta* geldt sinds 13 mei 2010 een importverbod voor onder meer Belgische tomaten in de VS. De VS verwacht van de leveranciers een strikte procedure vooraleer het verbod kan opgeheven worden. Gericht op het voorkomen van de aanwezigheid van *Tuta absoluta* kunnen exporterende landen binnen hun grondgebied 'pest free areas' instellen. Ook hier heeft het VBT in samenspraak met de betrokken leden-veilingen, het FAVV en de onderzoeksinstellingen getracht de noodzakelijke procedures uit te werken. Eind 2010 bleek verder overleg noodzakelijk vooraleer de aanpak ter goedkeuring aan de VS kan overgemaakt worden.

3. Nitraten

Tijdens overleg tussen België, Denemarken, Duitsland, Frankrijk, Nederland en het Verenigd Koninkrijk in de Noord-Europese Werkgroep Nitraten wordt continu aandacht besteed aan de wettelijke bepalingen inzake nitraten. In 2010 was het overleg toegespitst op de Europese discussies over de aanpassing van de maximumnormen voor nitraten in bladgroenten. In het voorjaar van 2011 wordt een Europese beslissing verwacht over deze maximumnormen.

4. Integrated Pest Management (IPM)

De Europese Richtlijn 2009/128 betreffende een strategie voor duurzaam gebruik van pesticiden,

bepaalt dat lidstaten ervoor moeten zorgen dat uiterlijk op 1 januari 2014 alle professionele gebruikers van gewasbeschermingsmiddelen de principes van geïntegreerde gewasbescherming toepassen. Er moeten hiervoor richtsnoeren opgesteld worden. Daartoe heeft de Vlaamse overheid een Adviesraad IPM opgericht met als doel erover te waken dat voor alle plantaardige sectoren volwaardige en haalbare richtlijnen worden opgesteld. Op 16 september 2010 vond de startvergadering plaats. Naast de adviesraad zijn er meerdere sectorgroepen actief, die de teeltgerichte bepalingen opstellen om vervolgens ter goedkeuring voor te leggen aan de adviesraad. Het VBT zetelt in de adviesraad en, samen met vertegenwoordigers van de betrokken leden-veilingen, ook in de sectorgroepen voor fruitteelt, glasgroenten en openluchtgroenten.

5. Traceerbaarheid

Traceerbaarheid van producten doorheen de voedselketen is van cruciaal belang in het kader van onder meer voedselveiligheid, aansprakelijkheid, correctieve acties en logistieke processen. Productcodering is daarbij een belangrijke tool.

GS1 ondersteunt de implementatie van globale GS1-standaarden, waaronder streepjescodes en palletlabels. Het VBT is lid van GS1 Belgilux. Door de vertegenwoordiging kan het VBT de ontwikkelingen in productcodering en andere logistieke elementen opvolgen en waar nodig de leden tijdig informeren.

Voor de identificatie van kleinverpakkingen kunnen de leden-veilingen een beroep doen op het VBT. Het VBT beheert het gegevensbestand van GTIN-13 codes voor verpakte groenten en fruit. Voor verpakkingen met een vast gewicht stelt het VBT zelf codes samen volgens de richtlijnen van GS1. De codes voor verpakkingen met een variabel gewicht worden door GS1 aangemaakt. Het geactualiseerde bestand met codes wordt door het VBT ter beschikking gesteld; nieuwe codes kunnen bij het VBT aangevraagd worden.

Voor het coderen van pallets of groepsverpakkingen werken de veilingen met eigen systemen van logistieke etiketten.

6. Verpakkingsafvalpreventie

Het samenwerkingsakkoord betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval bepaalt dat een verpakkingsverantwoordelijke moet voldoen aan drie verplichtingen. Het akkoord werd afgesloten tussen de

gewesten en de meest recente versie is sinds 1 januari 2009 van kracht (BS 29.12.2008). Elke onderneming die verpakkingen op de Belgische markt brengt, is een verpakkingsverantwoordelijke en heeft als verplichtingen:

- Terugnameplicht, om zo jaarlijks een vastgesteld recyclagepercentage voor eenmalige verpakkingen te bereiken;
- Informatieplicht, of het jaarlijks bezorgen van specifieke informatie betreffende eenmalige en herbruikbare verpakkingen aan de Interregionale Verpakkingscommissie (IVC);
- Preventie, inclusief het driejaarlijks opstellen van een afvalpreventieplan.

Aan de terugname- en informatieplicht kan voldaan worden via aansluiting bij door het IVC erkende organismen, zoals Fost Plus en VAL-I-PAC. De derde verplichting kan individueel of sectoraal ingevuld worden.

Het VBT coördineert voor de leden de aansluiting bij Fost Plus en VAL-I-PAC. Fost Plus staat in voor de afvalbeheersing van consumentenverpakkingen. VAL-I-PAC doet dit voor bedrijfsmatige verpakkingen.

Het VBT verzamelt de veilinggegevens en maakt deze tijdig over aan de betrokken instanties. De financiële bijdrage aan deze organisaties wordt aan de hand van de informatieplicht vastgelegd. Eind 2008 werd binnen het VBT de basis gelegd voor de elektronische aangiften. Vanaf 2009 wordt de Fost Plus-aangifte elektronisch ingediend. In 2010 volgde de elektronische VAL-I-PAC-aangifte.

Samen met de leden-veilingen is in 2010 door het VBT op vraag van de IVC het sectoraal afvalpreventieplan 2010-2013 opgesteld en ingediend. Als belangrijkste conclusie vermeldt het plan: 'Op basis van de recente ontwikkelingen en de Ausgangssituatie in 2009-2010 is het voor de veilingen nu reeds duidelijk dat het moeilijk wordt om spectaculaire vooruitgang te boeken betreffende afvalpreventie gedurende 2010-2013. Niettemin hebben alle VBT-leden blijvend oog voor de verpakkingsproblematiek. Daarbij wordt constant een afweging gemaakt tussen de eisen van het product, van de markt en van de wetgeving en de mogelijkheden tot afvalpreventie en minder milieubelastende verpakkingen.'

Mechelse Veilingen

Zonnepanelen op veilingloods

10. GEMEENSCHAPPELIJKE MARKTORDENING GROENTEN & FRUIT

10.1. Gemeenschappelijke MarktOrdening Groenten en Fruit (GMO)

Het marktgebeuren in de sector groenten en fruit wordt sterk gedomineerd door de Europese Gemeenschappelijke MarktOrdening Groenten en Fruit (GMO). Deze GMO werd in 2007 grondig hervormd. De nieuwe marktordening voor groenten en fruit (Raadsverordening (EG) nr. 1182/2007), later geïntegreerd in de integrale GMO-verordening ((EG) nr. 1234/2007), was samen met de toepassingsverordening (Commissieverordening (EG) nr. 1580/2007) in 2010 het derde jaar van kracht.

De GMO voor groenten en fruit heeft als doelstelling de Europese groente- en fruitsector concurrerend en rendabel te houden door middel van een marktgerichte productie en concentratie van het aanbod. Het belangrijkste middel daartoe zijn de producentenorganisaties (PO). Deze producentenorganisaties kunnen, na erkenning door de betrokken lidstaat, een operationeel programma (OP) indienen waarin zij acties opnemen die bijdragen om de doelstellingen van de GMO te bereiken. Voor het uitvoeren van deze acties kan er dan Europese steun worden uitgekeerd volgens het cofinancieringsprincipe (voor elke euro Europese steun moet de PO zelf een euro bijleggen). Tot en met 2013 zal deze nieuwe marktordening van kracht zijn.

Duurzame operationele programma's dienen te beantwoorden aan de principes van de nationale strategie. Dit concept was voor Vlaanderen echter niet nieuw. Sinds 1999 werd er immers al in het zogenaamde 'Sporenbeleid' een kader gecreëerd, telkens voor een vijfjarige periode, om de operationele programma's te ontwikkelen. Het doel van de nationale strategie is het motiveren en vastleggen van de prioriteiten en het vormt daarmee het kader waaraan de operationele programma's moeten voldoen. De strategie is gebaseerd op een beschrijving van de uitgangssituatie van de groente- en fruitsector, een evaluatie van de reeds uitgevoerde operationele programma's en een SWOT-analyse. Op grond daarvan werden keuzes voor het beleid gemotiveerd en werden indicatoren vastgelegd. Aan de hand van de indicatoren zal het beoogde effect gemeten worden en worden eisen gesteld aan de erkende producentenorganisaties.

Een nieuw gegeven ten opzichte van vroegere operationele programma's in de oude GMO vormde de introductie van de cluster crisispreventie en -maatregelen. Producentenorganisaties die deze cluster crisis in hun operationeel programma opnemen, kunnen bijkomend rekenen op 0,5% aan communautaire financiering bovenop de normale 4,1%. Globaal kan men maximaal 1/3 van zijn operationeel fonds aan dergelijke crisismaatregelen besteden.

In de loop van 2010 werkte de Europese Commissie aan een aanpassing van de toepassingsverordening. Heel wat onduidelijkheden hadden immers aanleiding gegeven tot een waslijst van interpretatienota's. Het VBT maakte van deze gelegenheid gebruik om ook aan te dringen op een aantal andere wijzigingen, hoofdzakelijk gericht op een verruiming van de mogelijkheden inzake crisispreventie en -management. Op de eerste plaats bij de Vlaamse vertegenwoordiger in het Beheerscomité, maar ook rechtstreeks bij de Europese Commissie en via de Europese koepelorganisaties Copa-Cogeca en AREFLH. Eind 2010 werd de discussie afgerond. Grote wijzigingen werden er echter niet doorgevoerd. De Europese Commissie is immers van oordeel dat dit tot de bevoegdheid van de Raad behoort, en uitsluitend via een Raadsverordening kan worden gewijzigd.

Eén belangrijke doorbraak in 2010 was echter wel de bepaling van welk percentage van de eindwaarde voor de verschillende soorten verwerkte groenten en fruit gehanteerd mag worden in de bepaling van de waarde van de verkochte productie. Inzake crisisbeheer zijn er slechts enkele kleine aanpassingen, namelijk meer flexibiliteit in het toegestane percentage voor interventie en beperkte aanpassingen van de vergoedingen voor 'gratis uitreiking' van interventieproduct. Een definitieve stemming en publicatie van de aangepaste Commissieverordening worden medio 2011 verwacht.

Op Vlaams niveau was het VBT een doorlopende gesprekspartner in het kader van het bijsturen van de nationale strategie. Hiertoe werden een aantal ad hoc werkgroepen met de GMO-experten van de veilingen belegd.

10.2. Belang en omvang

In 2010 telde Vlaanderen 14 erkende producentenorganisaties (PO's) en vier erkende unies van producentenorganisaties (UPO's). Brava, LTV, Mechelse Veilingen, REO Veiling en In-Co zijn gegroepeerd in Lava. De transnationale groepering In-Co bestaat op haar beurt uit Veiling Hoogstraten en CLTV Zundert uit Nederland. Veiling Borgloon en de BFV zijn verenigd in Fruitbiz. Veiling Haspengouw zit in het transnationale project EFC samen met Fruitmasters in Nederland en WOG in Duitsland. Naast deze telersverenigingen, nauw met het VBT verbonden, waren ook nog volgende telersverenigingen erkend: Greenbow, VOC, Ingro, BND, Rijke Oogst en Vegras. De laatste vier richtten zich uitsluitend tot telers van industriegroenten. In 2010 telden alle PO's en UPO's in totaal 16.289 leden (actieve en niet-actieve) en voerden ze negen operationele programma's uit.

De financiële impact van de GMO kan het best worden geïllustreerd met de omvang van de gezamenlijke actiefondsen. Een actiefonds is de totale hoeveelheid

middelen die een telersvereniging voorziet om zijn operationeel programma uit te voeren volgens het principe van cofinanciering. Dit houdt in dat voor elke euro steun die een telersvereniging ontvangt ter uitvoering van haar operationeel programma, zij zelf een euro moet bijleggen. Zoals reeds aangegeven bedraagt de maximale Europese steun 4,1% van de totale waarde van de verkochte productie (WVP). Het operationeel programma kan dus in principe uitgevoerd worden met 8,2% van de WVP van een telersvereniging. Sinds 14 april 2008 is het echter mogelijk een beroep te doen op bijkomende Europese steun van 0,5% in het kader van risicobeheer en -preventie. Theoretisch kan er dan ook een operationeel programma van 9,2% worden uitgevoerd. In 2010 bedroeg de som van de, aan de operationele programma's verbonden, actiefondsen van de Vlaamse telersverenigingen € 111,6 miljoen. De uitgekeerde communautaire betoelaging voor 2009 bedroeg bijna € 57 miljoen. Het bedrag voor 2010 is nog niet gekend.

10.3. Debat landbouwbeleid na 2013

In 2010 werd het debat opgestart over het Europees model voor het landbouwbeleid na 2013. De discussie focuste zich quasi uitsluitend op de hervorming van het klassieke landbouwbeleid zonder oog te hebben voor de specifieke marktordening in de groente- en fruitsector. Gezien de steeds sterkere concentratie aan de vraagzijde zal het vanuit economisch standpunt ook na 2013 belangrijk blijven om het aanbod aan groenten en fruit te bundelen om de positie van de telers op de markt te verbeteren. Een aanpak zoals deze van de GMO Groenten en Fruit die ondersteuning van de sector marktgericht via producentenorganisaties laat lopen, verdient dan ook de nodige aandacht.

Het VBT participeerde begin maart aan de consultatiedag van het Vlaams Departement Landbouw en Visserij om deze insteek te verdedigen. Ook leverde het VBT een bijdrage aan de publieke consultatie van de Europese Commissie. Op het niveau van Copa-Cogeca werd er ook een visietekst uitgewerkt waarbij er gepleit wordt voor een blijvende ondersteuning van de producentenorganisaties in de sector groenten en fruit.

Begin juni werd in de Adviesgroep Groenten en Fruit van de Europese Commissie een gemeenschappelijke resolutie goedgekeurd door alle vertegenwoordigers van zowel productie, handel, industrie, milieuorganisaties als werknemers. Ook deze resolutie staat achter het behoud van steun aan producentenorganisaties. Half november presenteerde Europees landbouwcommissaris Ciolos zijn beleidsopties voor de toekomst van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. In het document wordt vooruit gekeken naar welke instrumenten binnen het landbouwbeleid in de toekomst van kracht kunnen zijn. Enigszins teleurstellend maakte deze communicatie op geen enkele manier melding van de marktordening groenten en fruit. In een eerste mondelinge reactie stelde Ciolos echter dat de sector groenten en fruit recentelijk al hervormd werd.

Om de Commissie tot een duidelijkere uitspraak te verleiden, organiseerde het VBT eind oktober een congres over de toekomst van de marktordening groenten en fruit.

10.4. Congres 'Toekomst van de MarktOrdening Groenten en Fruit'

In het kader van het Belgisch voorzitterschap van de Raad van de EU organiseerde het VBT eind oktober, samen met Copa-Cogeca en AREFLH en met de steun van de overheid, een Europese conferentie over de toekomst van de marktordening groenten en fruit, in het Vlaams Parlement. Meer dan 200 deelnemers uit 21 verschillende lidstaten waren unaniem van oordeel dat er een behoefte blijft aan een specifieke marktordening voor groenten en fruit.

Het congres werd geopend door Vlaams minister-president en landbouwminister Kris Peeters die stelde dat de GMO een uitstekend voorbeeld is van Gemeenschappelijk Landbouwbeleid en Vlaanderen terzake een rolmodel is voor Europa. Decaan Guido Van Huylebroeck van de faculteit Bio-ingenieurswetenschappen van de Universiteit Gent evalueerde de GMO Groenten en Fruit in relatie tot het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. Vervolgens onderstreepte Emmanuel Jacquin, Head of Unit Groenten en Fruit DG AGRI van de Europese Commissie, het huidige belang van de PO's. Namens het Department voor Landbouw en Visserij nam Guy Lambrechts de situatie in Vlaanderen onder de loep. Cogeca-voorzitter Paolo Bruni benadrukte dat de sector groenten en fruit, die goed is voor 17% van de landbouwproductiewaarde in de EU, slechts 2% van het budget toebedeeld krijgt. Mevrouw Alexandra Catalão van het kabinet van Commissaris Ciolos verschaftte ook een inzicht in het lopende hervormingsproces.

Via vier rondetafeldiscussies werden vervolgens sleutelthema's uitgediept. Er werd onderzocht hoe de rol van de producentenorganisaties kan verbeterd worden, rekening houdend met de wetgeving op de

mededinging. Kan de GMO ook voldoende antwoord bieden inzake crisisbeheer en -preventie? Wat is de toegevoegde waarde van de GMO in vergelijking met directe inkomenssteun en plattelandontwikkeling? En tot slot, wat is de bijdrage van de GMO inzake innovatie, onderzoek en duurzame ontwikkeling?

De algemeen secretaris van het VBT formuleerde op het einde van de dag de conclusies. Hij herinnerde aan de doelstellingen van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid en de GMO en benadrukte dat die enkel kunnen gerealiseerd worden als de specificiteit van de sector groenten en fruit wordt erkend. Hij wees erop dat de GMO de efficiëntie van de sector heeft verbeterd en dus overeind moet blijven. Dit gefocust op producentenorganisaties die het aanbod organiseren en evenwicht brengen in de relatie tussen producenten en consumenten binnen de agro-voedingsketen. Vervolgens vatte hij de belangrijkste conclusies van de rondetafels samen. De GMO Groenten en Fruit moet niet alleen worden verder gezet na 2013, maar er zijn bijkomende maatregelen nodig en de focus op producentenorganisaties is daarbij een 'conditio-sine-qua-non'.

Het VBT kreeg eind november ook de gelegenheid om deze conclusies uitvoerig voor te stellen aan de Adviesgroep Groenten en Fruit van de Europese Commissie. Als reactie op het congres ontving het VBT een schrijven van Commissaris Ciolos waarin werd bevestigd dat de GMO Groenten en Fruit geen onderwerp uitmaakt van de lopende herziening van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. Pas eind 2013 wordt er een evaluatierapport opgemaakt over de huidige GMO-regelgeving.

Boeiende rondetafeldiscussies

Toespraak Vlaams minister-president Kris Peeters

10.5. EU-interventieregeling

Op 1 januari 2008 ging de nieuwe GMO-verordening van kracht, hierdoor kwam er een einde aan de klassieke EU-interventieregeling. Interventie werd wel één van de mogelijke crisismaatregelen binnen de nieuwe GMO. Wanneer men gebruik wil maken van deze interventie, moet dit natuurlijk in het operationeel programma worden voorzien.

Per product mag maximaal 5% van het verkochte volume uit de markt genomen worden. Dit volume wordt berekend op basis van het gemiddelde verkochte volume van de drie voorgaande jaren met een marge van 3%. In 2010 werd beslist deze marge te verruimen tot 5%, zodat er theoretisch in een jaar de mogelijkheid is om 10% van het verkochte volume uit de markt te nemen. Gemiddeld moet men echter onder de 5% blijven, zodat dit moet gecompenseerd worden met een

daling van het percentage in andere jaren. Daarnaast werd er voorzien in een beperkte verhoging van de vergoeding voor het sorteren en verpakken van product uit interventie dat gratis wordt uitgereikt.

De prioriteit voor de bestemming van producten, die door producentenorganisaties uit de markt worden genomen, is de gratis uitreiking aan onder meer liefdadigheidsinstellingen of -organisaties en scholen. Daarna volgt de levering aan de veevoederindustrie en de verwerking tot compost of afvoer naar toegestane biologische afbraakprocessen.

Voor de gratis uitreiking wordt het steunpercentage op 100% gebracht in plaats van de gebruikelijke 50%.

Alleen op de Mechelse Veilingen werd in 2010 van de interventiemogelijkheid gebruik gemaakt.

10.6. Europese Schoolfruitregeling

In 2008 stelde de Europese Commissie voor een in de hele EU geldende regeling in te stellen voor de gratis verstrekking van groenten en fruit aan de schoolgaande kinderen. Het Europese voorziene budget van € 90 miljoen per jaar zal gebruikt kunnen worden voor de aankoop en de verstrekking van verse groenten en fruit aan scholen en wordt aangevuld met een gelijkwaardig bedrag van de lidstaten die van het programma willen gebruik maken. Doelstelling is dat er niet alleen gratis groenten en fruit worden verstrekt, maar dat de kinderen ook bewust worden gemaakt, en op een pedagogische manier worden doordrongen van het belang van goede eetgewoonten. De nationale autoriteiten moeten, in samenwerking met de instanties van volksgezondheid en onderwijs, het bedrijfsleven en belangenverenigingen, een nationale strategie uitwerken die toegespitst is op de eigen prioriteiten.

Het VBT heeft hieraan actief meegewerkt, opdat dit project met ingang van het schooljaar 2009-2010 van start kon gaan. Het schooljaar 2010-2011 is het tweede jaar dat de actie loopt. Als lid van de stuurgroep waakt het VBT over de uitvoering en de verdere promotie van deze actie. Tijdens het schooljaar 2009-2010 namen

Meer fruit op school met Jommeke

221.079 leerlingen deel aan de actie. Voor het schooljaar 2010-2011 waren er op het moment van schrijven 220.553 leerlingen geregistreerd. Een recente evaluatie wijst aan dat 45%

van alle Vlaamse basisscholen deelneemt aan de EU Schoolfruitactie. De overgrote meerderheid van de ondervraagde scholen is uitermate tevreden over de schoolfruitregeling. Vlaanderen is één van de eerste regio's in Europa die op dergelijke schaal gebruik maakte van de door Europa aangeboden ondersteuning. Dit succes was uiteraard voor een groot stuk te danken aan het feit dat men in Vlaanderen kon verder bouwen op de reeds bestaande initiatieven van 'Tutti Frutti' (www.fruit-op-school.be).

11. PROMOTIE VOOR BELGISCHE GROENTEN EN FRUIT

Afspraken inzake de generieke promotie voor de groente- en fruitsector werden in 2010 net als in de voorgaande jaren gemaakt in de schoot van de Sectorgroep Groenten en Fruit van de VLAM. In deze sectorgroep zetelen naast vertegenwoordigers van de veilingen (VBT) ook de vakorganisaties Boerenbond, de Belgische Fruittelers Organisatie (BFO) en de exporteurs via Fresh Trade Belgium. Daarnaast vertegenwoordigde de algemeen secretaris van het VBT de groente- en fruitsector in de Raad van Bestuur van de VLAM om er de krijtlijnen van de generieke promotie en de overkoepelende projecten mee uit te zetten. Globaal beschikte de Sectorgroep Groenten en Fruit van de VLAM in 2010 over € 2.781.675 om haar promotiebeleid uit te voeren.

Ook tijdens 2010 voerden de Belgische groenteveilingen, verenigd onder LAVA, in overleg met de VLAM en het VBT promotie voor het kwaliteitslabel Flandria. Flandria speelt sinds 1995 een voortrekkersrol op het gebied van kwaliteitsbewaking, voedselveiligheid en het milieuvriendelijk telen van tuinbouwproducten.

In 2010 werd de nationale campagne voor groenten en fruit All Day Long verder gezet. Deze campagne wil een halt toeroepen aan de dalende consumptie van groenten en fruit en werkt hiervoor samen met de verschillende schakels van de keten (productiesectoren, invoerhandel en distributie). De campagne wordt door de EU gefinancierd.

Vanaf het schooljaar 2009-2010 participeerde Vlaanderen ook aan de Europese Schoolfruitactie. Hierbij kreeg elke school de mogelijkheid om zich in te schrijven om wekelijks, bijna gratis, een stuk fruit of groente te kunnen bedelen aan de leerlingen (zie ook hoofdstuk 10.6 – Europese Schoolfruitregeling).

In het buitenland blijft de VLAM de professionals uit de sector overtuigen van de kwaliteit van Vlaamse producten. Vlaanderen is zelfs de grootste exporteur ter wereld van prei en Conférence-peren. De Vlaamse producten hebben dan ook tot ver buiten onze grenzen een kwaliteitsvol imago. Dit imago wordt dankzij doelgerichte acties verdedigd en uitgedragen. Deze acties worden in de kernmarkten Frankrijk en Duitsland mee opgevolgd via de VLAM-kantoren in Parijs en Keulen.

In 2010 heeft de VLAM deelgenomen aan Fruit Logistica te Berlijn, Fruit Logistica Asia te Hong Kong en World Food Moscow. Deze drie beurzen kenden opvallend meer bezoekers dan de voorgaande jaren en blijken niet te missen events. Op de groepsstand van de VLAM kunnen exporteurs en vertegenwoordigers uit de sector nieuwe klantenrelaties verwerven, maar vooral de contacten met hun bestaande klanten verstevigen.

11.1. Binnenland

1. All Day Long

In 2010 werd de All Day Long-campagne verder gezet. Deze campagne kan gedurende drie jaar rekenen op 50% cofinanciering van de EU in het kader van de promotieverordening 'interne markt'.

Jaar één van de All Day Long-campagne (2008-2009) stond voornamelijk in het teken van het creëren van bekendheid rond de campagne en zijn boodschap. Dit door middel van verschillende above-the-line middelen zoals een televisiespot, een radiospot en de website.

In 2010 lag de nadruk voornamelijk op activatie. Verschillende below-the-line activiteiten hebben de campagne in de leefwereld van de doelgroep gebracht. Kim Gevaert, die in het najaar van 2009 als ambassadrice van de campagne werd voorgesteld, riep alle kookgrage Belgen op om het beste van zichzelf te geven in de All Day Long-Cooking Challenge – een kookwedstrijd gebaseerd op de zes eetmomenten. Op 3 februari werd de finale georganiseerd in de kookruimte van het Syntra AB opleidingscentrum te Leuven. Er werden drie winnaars verkozen die men op 17 februari

uitgenodigde op een feestelijke kookavond met Frank Fol en Kim Gevaert. Een avond waarop ook de pers werd uitgenodigd en mee kon proeven. Deze avond leverde onder andere een leuke reportage in de Rode Loper op.

In het voorjaar werden nog eens drie wedstrijden gelanceerd, gericht naar bedrijven, scholen en sportclubs. Op de volledig vernieuwde All Day Long-website konden de deelnemers door middel van een online-enquête aantonen op welke manier zij het consumeren van groenten en fruit bij hun werknemers, leerlingen en leden aansporen. Uit alle inzendingen (enquêtes en recepten) werden uiteindelijk zes winnaars genomineerd.

Een belangrijk hoogtepunt in 2010 was de Week van Groenten en Fruit die plaats vond in de week van 22 maart. De zes winnaars van de wedstrijden in scholen, bedrijven en verenigingen ontvingen als beloning een bezoek van Kim Gevaert en het All Day Long-team. Daarnaast werd door groentekok Frank Fol een bezoek gebracht aan het VRT/RTBF-gebouw, waarbij de voorbijgangers getraakteerd werden op verse groente- en fruitbrochettes. Dit initiatief leverde heel wat leuke interviews op. Ter ondersteuning van De Week van de Groenten en Fruit werd de tv-spot opnieuw ingeschakeld.

Om tijdens de zomermaanden de All Day Long-campagne verder te activeren, werd aan de kust een zomertour georganiseerd. Gedurende acht dagen was All Day Long in acht verschillende badsteden met een groente- en fruitdorp aanwezig, begeleid door animatie, proeverijen en een activiteitenparcours voor de allerkleinsten.

All Day Long-zomertoer

Met ingang van het nieuwe schooljaar in september ging de All Day Long-scholenactie van start, waarbij een samenwerking werd aangegaan met de Ketnetband. Op de nieuwe website kunnen scholen hun klasactiviteiten met groenten en fruit in de hoofdrol, posten. In Vlaanderen werden drie winnende klassen geselecteerd, die een namiddag groente- en fruitbrochettes maakten en verorberden met hun favoriete Ketnetband-leden. Nadien vond er telkens een optreden van de Ketnetband plaats voor de hele school. In Wallonië kregen de twee winnende scholen een bezoek van Kim Gevaert.

In juni 2010 voerde InSites onderzoek naar de bekendheid en het effect van de All Day Long-campagne. 70% van de ondervraagden herkende de campagne en de boodschap werd ook goed begrepen. Men associeerde de campagne vooral met: meer groenten en fruit eten, de hele dag, gezond, energie, zich goed in zijn vel voelen, plezier en gemakkelijk.

Bovendien bleek de mediacampagne ook goed te scoren op impact. Bij 39% had de campagne een positieve invloed op de mening over groenten en fruit, en bij 35% zorgde de campagne zelfs voor een positieve invloed op de consumptie van groenten en fruit.

2. Consumentencampagne Flandria

De belangrijkste doelstelling van de communicatie bleef de naambekendheid bij de consument te behouden, en een voorkeur voor het merk Flandria te creëren. Hiervoor werd in 2010 opnieuw voor het medium televisie geopteerd. De campagne van de pratende groenten werd vervangen door testimonials van verschillende doelgroepen (opa-veldrijder, mama die kookt voor gezin, hobbykok, sportief kindje, onthaalmoeder die zorgt voor

Week van Groenten en Fruit

kleintjes, oma, dochter en kleindochter die er graag goed uitzien,...). De uitzendingen vonden plaats in de maanden mei-juni en september-oktober. Advertenties in de vakpers in binnen- en buitenland en POS-materiaal vulden deze campagne aan. Gedurende deze 'piekperiodes' genoot Flandria dus heel wat aandacht.

Daarnaast maakte de consument weer kennis met Flandria tijdens wokacties op het winkelpunt en op een aantal culinaire evenementen. In samenwerking met verschillende distributieketens werden er 150 wokacties georganiseerd tussen mei en november. De recepten waren opnieuw eenvoudig, met een duidelijke link naar seizoensproducten. Terwijl de animator wokte en proevertjes uitdeelde, vertelde hij of zij de winkelende consument wat meer over Flandria. Als aanvulling op de wokacties werd opnieuw gekozen voor deelname aan een aantal evenementen met groot bereik. Concreet ging het over de Aardbeifeesten (Melsele) en tien Start to Run-evenementen. Hiervoor werd telkens op hetzelfde team van koks gerekend, die recepten klaarmaakten en het verhaal van Flandria overtuigend aan het publiek overbrachten.

Om het effect van de campagne te kunnen meten werd beroep gedaan op het marktonderzoeksbureau Dimarso. Na de laatste uitzending van de televisiespot midden oktober voerden zij een meting uit naar de reclamebekendheid, de naambekendheid en het imago van Flandria. Op al deze criteria werd hoog gescoord en in 2010 hield het goede resultaat van 2009 stand.

Om acties op beurzen te ondersteunen en informatie over het keurmerk Flandria te verspreiden werden folders herdrukt. Behalve het drukwerk werden balpennen en schorten aangemaakt met het Flandria-logo en latjes in huisstijl besteld.

Vaste initiatieven als de Dag van de Klant in september, en het gericht sponsoren van evenementen met producten, konden weer op veel bijval rekenen. De distributie werd constant op de hoogte gehouden van de verschillende acties en kreeg de kans om POS-materiaal te bestellen dankzij de inlassingen in de vakpers. Onder meer advertenties in Super Magazine, StoreCheck Magazine, Foodservices, Retail en Distributie Vandaag maakten dit mogelijk.

3. Campagnes voor fruit van bij ons

Tot eind januari 2010 werden er elke vrijdag en zaterdag degustaties georganiseerd van Belgische appelvariëteiten bij de belangrijkste distributieketens. Doelstelling was de consument te overtuigen om de lekkere variëteiten van bij ons aan te kopen.

Reeds enkele jaren geleden startte het VBT in samenspraak met de VLAM met het aanbieden van verse producten op evenementen. Naast de occasionele sponsoring van acties van scholen of organisaties, werd in 2010 meegewerkt aan grotere evenementen.

Via het VBT kregen alle deelnemers aan de Vlaamse Scholenveldloop een lekkere appel. Hiervoor werden zo'n 215.000 stuks voorzien. Verder ontvingen zo'n 72.800 leerlingen een rugzakje met gezonde appels in het kader van de Kom op Appels-actie van de Vlaamse Liga tegen Kanker.

'We hebben allemaal iets met Flandria'

4. EU-campagne schoolfruit

De EU Schoolfruitactie is een groots opgezette scholenactie op initiatief van de Europese Unie, gestart in het schooljaar 2009-2010 (www.fruit-op-school.be). Elke Vlaamse school krijgt de mogelijkheid om deel te nemen en iedere week tegen een sterk verminderde prijs fruit en groenten te verdelen bij de leerlingen van het basisonderwijs.

Samen met het Ministerie van Landbouw, het Ministerie van Volksgezondheid en de Europese Commissie stelt de sector groenten en fruit middelen ter beschikking om deze actie te financieren.

Vanaf het schooljaar 2010-2011 gaat nog meer aandacht naar communicatie en Jommeke wordt de mascotte van de actie. Tijdens het schooljaar 2009-2010 namen 221.079 leerlingen deel aan de actie. Voor het schooljaar 2010-2011 waren er op het moment van schrijven

220.553 leerlingen geregistreerd. Volgens een recente evaluatie neemt 45% van alle Vlaamse basisscholen deel aan de EU Schoolfruitactie. De overgrote meerderheid van de ondervraagde scholen is uitermate tevreden over de schoolfruitregeling.

5. Witloofcampagne

In 2010 werd de receptenwedstrijd 'Laat je witloof eens vreemdgaan' gelanceerd. Truong Thi Quynh, zaakvoerder van het restaurant Little Asia, werd gekozen als uithangbord van deze campagne en riep op om eigen recepten op te sturen waarin witloof vanuit een andere hoek wordt benaderd. Deze actie werd georganiseerd door de Vlaamse witloofsector met steun van Cera en heeft tot doel de teelt en consumptie van witloof te promoten. De finale van de wedstrijd vindt plaats op Agriflanders 2011.

11.2. Buitenland

De acties in het buitenland richtten zich vooral naar een professioneel publiek. Promotieacties werden gevoerd via beursdeelnames, PR-manifestaties en mailings, en ondersteund door imago-opbouw via de vakpers. Op de kernmarkten in Duitsland en Frankrijk blijft het zwaartepunt liggen op acties via de grootdistributie, dit vooral voor de Flandria-producten.

1. Duitsland

De specifieke promotieacties in Duitsland volgden het stramien van de laatste jaren. Via acties bij de grootdistributie werd verder gewerkt aan de bekendheid van Flandria en aan de herkenbaarheid op de verkooppunten. De nadruk lag daarbij op het bewerken van de aankopers van groenten en fruit. Er werd ook intensief samengewerkt met de vakpers, middels advertenties en redactionele dossiers. Zo verschenen onder andere vier Flandria-Reports van telkens 16 bladzijden in het belangrijkste Duitse vakblad voor groenten en fruit. De Flandria-nieuwsbrief kreeg vier nieuwe edities. Ook waren er diverse deelnames aan huisbeurzen van de belangrijkste klanten.

2. Frankrijk

In Frankrijk lag de nadruk ook enerzijds op de verdere ondersteuning van de naambekendheid van Flandria en anderzijds op de verkoopsondersteunende acties. Door

middel van publiciteit, direct mailings (productfolders en drie Franstalige Flandria-nieuwsbrieven), persoonlijke bezoeken en publicaties in vakbladen, werden onze klanten en potentiële doelgroepen geïnformeerd. Bij de verkoopsondersteunende acties vermelden we de affichecampagnes en degustaties op diverse verkooppunten alsmede folderacties bij de grootdistributie. Het wordt weliswaar steeds moeilijker om promotieacties op het verkooppunt te organiseren in de Franse retail ingevolge het chauvinisme en de druk vanuit de Franse productiesector.

3. Andere landen

Er werden advertenties geplaatst in belangrijke internationale vakbladen en adresboeken. Op die manier verschenen er ook heel wat redactionele artikels over de Vlaamse tuinbouwsector in deze vakbladen. Overige inspanningen werden gekoppeld aan beursdeelnames of andere acties van exporteurs. Hiertoe werd nauw samengewerkt met Fresh Trade Belgium.

In Oost-Europa, Spanje, Portugal en het Verenigd Koninkrijk adverteert de VLAM in vakbladen. Dit gebeurt in functie van het productaanbod, maar is meestal ook gelinkt aan de aanwezigheid op buitenlandse vakbeurzen.

De inlassingen in de Duitse vakpers worden ook gelezen door alle Duitstalige abonnementen (Oostenrijk, Polen, Zwitserland, Tsjechië, Slowakije enz.). Van de Duitstalige direct mails die vier keer per jaar verstuurd werden, ging 10% naar adressen in die landen. Met enkele Duitse retailketens in Tsjechië, heeft de VLAM een contract betreffende folderacties voor Flandria-producten. Met een aantal anderen zijn er gesprekken.

In Zwitserland is het moeilijk om nog exclusief voor Belgisch witloof promotie te voeren. De importbeperkingen in dit land en de concentratie van de distributie, gekoppeld aan een concurrentie met andere slasoorten, leidden ertoe dat de twee belangrijkste klanten hun promoties hebben terugschroefd. Vanuit de VLAM worden de B2B-klanten verder geïnformeerd via publiciteit, nieuwsbrieven en persoonlijke contacten.

4. Beursdeelnames

Beursdeelnames blijven een belangrijk medium om een zichtbare aanwezigheid op markten te genereren en een vinger aan de pols te houden bij de buitenlandse aankopers van groenten en fruit. Dergelijke deelnames stellen exporteurs en vertegenwoordigers uit de Vlaamse tuinbouwsector in staat om op korte tijd intensieve handelsgesprekken te voeren. De VLAM richtte telkens een groepsstand in, waar exporteurs en vertegenwoordigers uit de sector hun handelspartners konden ontmoeten.

Van 9 tot 11 februari vond de internationale groente- en fruitwereld opnieuw de weg naar de hallen van de Messe Berlin om een bezoek te brengen aan **Fruit Logistica**. Deze beurs blijft de belangrijkste beurs voor groenten en fruit ter wereld en kan jaarlijks een stijgend aantal deelnemers en bezoekers voorleggen.

Belgische Fruitveiling (BFV)

Het bezoekersaantal van deze editie steeg met 6% tot zo'n 53.000 bezoekers. Fruit Logistica is een zeer internationale beurs, want zowel exposanten als bezoekers komen grotendeels uit het buitenland. Zo waren er ruim 2.300 exposanten uit meer dan 70 landen en de bezoekers kwamen uit 130 verschillende landen. De VLAM was aanwezig in Berlijn met een groepsstand voor 20 exporteurs van aardappelen, groenten en fruit.

Van 8 tot en met 10 september nam de VLAM deel aan **Fruit Logistica Asia**, dé groente- en fruitbeurs in Azië (Hong Kong) die net als grote broer in Berlijn steeds belangrijker wordt. De Belgische groente- en fruitsector was vertegenwoordigd met drie exportbedrijven. In 2010 waren er opvallend meer bezoekers op de beurs aanwezig: 4.100 bezoekers uit 60 verschillende landen hebben de beurs bezocht. Dit is een stijging van 20% ten opzichte van 2009. Er nemen ook steeds meer landen deel aan deze beurs, een stijging van 34% vergeleken met 2009. Fruit Logistica Asia is voor de groente- en fruitwereld duidelijk een niet te missen event geworden voor de handel in Azië.

World Food Moscow vond plaats van 14 tot 17 september en is een algemene voedingsbeurs die het referentiepunt vormt voor de handel in voedingswaren met Oost-Europa. Het besproken jaar namen 1.250 bedrijven uit 57 landen deel en kon het evenement rekenen op meer dan 60.000 bezoekers (+12% t.o.v. 2009). Van alle voedingswaren aanwezig op de beurs, zijn groenten en fruit de snelst groeiende sector. De beursoppervlakte voor groenten en fruit steeg met 5.500m², een forse stijging van 30%.

Met een gloednieuwe stand van 153m² werden tien exportbedrijven onder de VLAM-koepel gegroepeerd. In 2010 werd de vaste stek in de internationale hal ingeruild voor de groente- en fruithal.

Gericht op verdere expansie in de Russische markt en het overwinnen van de gevolgen van de wereldwijde economische crisis, organiseerde de Europese Commissie een reeks van promotionele activiteiten onder de slogan 'Tasty Europe'. Ook onze Belgische groenten en fruit kwamen uitvoerig aan bod. Aan de hand van tastings en productpresentaties maakten de bezoekers er kennis met de Belgische Jonagold-appel, de Conférence-peer, aardbeien en Specialty Street-tomaten. Daarnaast werd witloof extra in de kijker gezet tijdens een live kookdemonstratie. Hiervoor werd ook een Russische folder aangemaakt.

12. VLAAMS CENTRUM VOOR BEWARING VAN TUINBOUWPRODUCTEN (VCBT)

De belangrijkste opdrachten van het VCBT zijn technologische advisering aan veilingen en tuinders, het verstrekken van voorlichting en het uitvoeren van onderzoek met betrekking tot kwaliteit en bewaring van tuinbouwproducten. Dit dient zo efficiënt mogelijk te gebeuren, en hiertoe werd in 2010 de organisatorische structuur van het VCBT herzien. De dagelijkse leiding van het VCBT werd overgedragen van het VBT naar het VCBT. Om dit in goede banen te leiden werd een nieuwe functie van directeur gecreëerd in het organigram. Ook werd van deze gelegenheid gebruik gemaakt om de statuten te reviseren. Een volgende fase van statutenwijziging met daarin een grondige aanpassing van de samenstelling van de Raad van Bestuur zal in 2011 ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Algemene Vergadering.

Het VCBT volgt nauwgezet de nieuwste ontwikkelingen op gebied van bewaar technologie en kwaliteitsmetingen van groenten en fruit. Dynamisch gecontroleerde atmosfeer is een dergelijke technologie die momenteel wordt toegepast in Nederland en Südtirol. Hierdoor wordt een duidelijke verbetering van de kwaliteit van hardfruit na bewaring gerealiseerd. Deze technologie stelt hoge eisen aan de bewaarinfrastructuur. Om ervaring op te doen met deze technologie werd beslist om hierin te investeren. Het VCBT ontving hiervoor in 2010 financiële steun van zowel het VLIF als de Europese Commissie. Dit is meteen de grootste investering van het VCBT sinds de oprichting in 1997, en zorgt ervoor dat het onderzoekscentrum weer aan de top zal staan in Europa wat betreft experimentele koelinfrastructuur.

Het VCBT was in 2010 betrokken bij de organisatie van verschillende studiedagen. In het kader van nieuwe ontwikkelingen in de koeltechniek organiseerde het VCBT op 14 januari een technische studienamiddag over koelen met CO₂. Deze studienamiddag werd bijgewoond door koeltechnische experts van de veilingen. Op 10 maart organiseerde het VCBT een studiedag over de koudeketen die werd bijgewoond door 50 deelnemers. Op 26 februari woonden 77 deelnemers de studiedag over tomaat bij. Het VCBT werkte mee aan het Internationaal Aardbeicongres van 1-3 september, dat werd georganiseerd door Veiling Hoogstraten. Het VCBT was medeverantwoordelijk voor de invulling van het onderdeel wetenschappelijk onderzoek. Dit succesvolle congres werd bijgewoond door 285 deelnemers uit 20 landen.

In 2010 werden de ISO-17025- en GEP-accreditaties van het VCBT verlengd. De enthousiaste betrokkenheid en inzet van het personeel was hierbij essentieel. Dergelijke kwaliteitssystemen zijn zeer belangrijk voor een modern onderzoekslaboratorium, zoals dit van het VCBT. Zij garanderen niet enkel een hoge kwaliteit van het onderzoek maar zorgen op langere termijn voor kostenbesparing omdat goede beslissingen slechts mogelijk zijn op basis van betrouwbare meetresultaten. Zij helpen ook medewerkers te motiveren om het beste van zichzelf te leveren, en zorgen voor internationale uitstraling.

Test sorteerlijn met elektronische vrucht

Hardheidsmeting van aardbeien

Tabel 9: Jaarlijkse bepaling van pluktijdstippen hardfruit – plukvenster voor lange bewaring

Appel 2010		Peer 2010	
Belgica	3 - 8 september	Conference	6 - 17 september
Boskoop	23 - 27 september	Doyenné	12 - 18 september
Braeburn	25 - 30 oktober	Durondeau	7 - 14 september
Elstar	6 - 11 september		
Gala	6 - 9 september		
Golden	24 - 30 september		
Greenstar	5 - 9 oktober		
Jonagold en -mutanten	17 september - 1 oktober		
Jonagored	17 september - 1 oktober		
Kanzi	23 - 28 september		
Pinova	27 september - 5 oktober		

Dit onderzoek werd gefinancierd door de fruitveilingen en ADLO.

Bestuursorganen en personeel

De Raad van Bestuur van het VCBT is als volgt samengesteld:

Leden

J. De Baerdemaeker (voorzitter), D. Bertels (ondervoorzitter groenten), C. Timmermans, (ondervoorzitter fruit), P. Appeltans, P. Coppin, W. Keulemans, M. Hendrickx, P. Vrancken

Waarnemende leden

H. Morren, M. De Moor

Directeur en wetenschappelijk coördinator

B. Nicolai

Bureau

J. De Baerdemaeker (voorzitter), D. Bertels (ondervoorzitter groenten), C. Timmermans, (ondervoorzitter fruit), P. Appeltans, B. Nicolai (directeur)

Adviesraden

De Telersadviesraden Fruit en Groenten worden voorgezeten door respectievelijk C. Timmermans en D. Bertels, en hebben vertegenwoordigers van de veilingen en directeurs van de proeftuinen als lid.

Personeel

E. Bobelyn (kwaliteitsverantwoordelijke), S. Clauwers (laboratoriumtechnoloog), E. Dekempeneer (laboratoriumtechnoloog), B. Depré (analist-programmeur), A. De Roeck (onderzoeker), B. Nicolai (directeur), A. Schenk (werkleider), C. Soontjens (laboratoriumtechnoloog), J. Tirry (verantwoordelijke technische ondersteuning), B. Vandebosch (laboratoriumtechnoloog), B. Verlinden (werkleider)

Onderzoeksgroep Naoogsttechnologie K.U.Leuven: 25 onderzoekers

Toestand op 31 december 2010

13. VBT KISTENPOOL & EURO POOL SYSTEM (EPS)

13.1. VBT Kistenpool

VBT Kistenpool cvba werd in 1992 opgericht met het doel te komen tot meer uniformiteit in het verpakkingsmateriaal, specifiek de kisten, gebruikt op de tuinbouwveilingen. Op vandaag zijn alle VBT-veilingen lid van VBT Kistenpool. VBT Kistenpool is op haar beurt één van de aandeelhouders van Euro Pool System.

EPS-kisten

13.2. Euro Pool System

Euro Pool System werd eveneens in 1992 opgericht door drie poolorganisaties uit Nederland, Duitsland en België (VBT Kistenpool). Het hoofdkantoor van Euro Pool System International B.V. is gevestigd in Nederland. De organisatie telt 155 medewerkers verdeeld over tien landen, waaronder België – waar het Benelux-kantoor gevestigd is in Sint-Katelijne-Waver.

Euro Pool System is de grootste logistieke dienstverlener van meermalig te gebruiken verpakkingen in Europa. De servicecentra zijn de spil in de supply chain van meermalige verpakkingen. Producenten kunnen bij de depots lege bakken huren en direct meenemen. Desgewenst bezorgt Euro Pool System de lege bakken. De bakken worden gebruikt voor het transport van versproducten, waaronder groenten en fruit. De volle bakken belanden, via veilingen, inpakkers en groothandelaars, bij de distributiecentra van de retailers. Hierna gaan de producten naar de winkels. De lege verpakkingen worden weer bij een servicecentrum ingeleverd of opgehaald. Euro Pool System reinigt alle ingeleverde bakken volgens strenge hygiënenormen en brengt deze weer in roulatie.

Euro Pool System levert steeds meer services aan retailers, zoals retourlogistiek, geïntegreerde servicecentra en poolmanagement. Deze services dragen bij aan het verminderen van kostbare vervoerkilometers en het verlagen van de CO₂-uitstoot in de gehele supply chain. Euro Pool System heeft 45 servicecentra in Europa en beschikt in België over servicecentra bij de Mechelse

Veilingen, bij de REO Veiling, in Zellik en in Halle. Al deze locaties zijn uitgerust met moderne wasinstallaties die de verpakkingen reinigen.

1. Kerncijfers

2010 was een tevredenstellend jaar voor EPS. De omzet bedroeg afgerond € 209 miljoen. Europees werden 618 miljoen trips gerealiseerd, ruim 5% meer dan in het jaar 2009. Het aantal bewegingen in België bedroeg 170 miljoen, tegenover 168 miljoen in 2009.

Het gebruik van groene en blauwe klapbakken kwam in 2010 neer op 392 miljoen trips, een stijging met 16 miljoen ten opzichte van 2009. De omzet in starre verpakkingen was licht dalend en kwam op 204 miljoen trips. Het aantal trips voor 'dedicated' verpakkingen voor klanten was significant gestegen met 17 miljoen naar 20 miljoen trips. De bewegingen in andere productgroepen, zoals poolpallets en big boxen, bleven stabiel op 4 miljoen.

De VBT-veilingen realiseerden afgerond 78 miljoen bewegingen in 2010. Dit is nagenoeg hetzelfde volume als in 2009.

2. Logistiek

2010 stond in het teken van de optimale benutting van het Europese netwerk van servicecentra. Bovendien bedient Euro Pool System, naar aanleiding van de

vraag van retailers, ook partijen buiten Europa. In toenemende mate levert zij meermalige verpakkingen aan producenten in landen zoals Marokko, Turkije en Israël.

Een belangrijke stap voor Euro Pool System is de steeds intensievere samenwerking met retailers, bijvoorbeeld in België en Spanje. Door een servicecentrum te integreren met het distributiecentrum van de retailer worden kostbare vervoerkilometers bespaard. Ook ondersteunt en adviseert Euro Pool System retailers bij retourlogistiek, bij het automatiseren van de orderpicking van versproducten en bij het optimaliseren van logistieke stromen.

In België werden begin oktober de nieuwe wasserijen van het servicecentrum op de REO Veiling gepresenteerd aan het publiek. De nieuwe wasinstallaties zijn gunstig in energie- en waterverbruik, in lijn met de bedrijfsfilosofie van zowel de REO Veiling als die van Euro Pool System. In het servicecentrum bij de Mechelse Veilingen in Sint-Katelijne-Waver woedde begin februari een brand, waarbij het gebouw met verpakkingen en pallets in vlammen opging. Voor deze locatie is een backup gevonden. De brand had gelukkig geen invloed op de toch al geplande verbouwing en uitbreiding van het servicecentrum in Sint-Katelijne-Waver, onder meer met nieuwe wasinstallaties. Eind 2010 werd de ruwbouw opgeleverd. De nieuwe wasserijen worden operationeel eind 2011.

Op het servicecentrum te Halle werd eind 2010 de tweede wasinstallatie volgens planning opgeleverd. Sinds begin 2010 draait daarnaast het project met 'dedicated' verpakkingen met RFID-chip en barcode in Zellik op volle capaciteit. Deze verpakkingen

zijn afgestemd op het systeem van automatische orderpicking van een Belgische retailer. In dit gesloten systeem met EDI-berichten is tracking en tracing van de verpakkingen mét inhoud in de hele supply chain gegarandeerd.

Gebruikers van verpakkingen in de Benelux maken steeds meer gebruik van E-toepassingen van Euro Pool System, onder meer E-web en E-invoicing. Daardoor heeft Euro Pool System beter inzicht in de logistieke stromen en neemt de efficiëntie van de pool toe.

3. Misbruik

Misbruik van en fraude met verpakkingen van Euro Pool System is binnen de organisatie een belangrijk aandachtspunt. In de tweede helft van 2010 werd extra aandacht besteed aan het voorkomen van misbruik in de Belgische fruitregio. Ook voor 'dedicated' verpakkingen werd een preventieplan opgesteld om diefstal te voorkomen. Samenwerking en informatie-uitwisseling tussen ketenpartners blijven in de toekomst nodig om misbruik tegen te gaan.

4. Research & Development

In 2010 werden zo'n twintig Research & Development projecten uitgevoerd, onder meer op het gebied van nieuwe verpakkingen, een efficiëntere werkwijze op de servicecentra, het verduurzamen van het proces of meer inzetten van ICT-toepassingen. In het kader van ICT-doelen heeft Euro Pool System de pooldatabase verder ontwikkeld, waarmee zij de tracking en tracing in het project met de Belgische retailer kan ondersteunen. Een voorbeeld van verduurzamen van het proces is het testen van waterfilters om waterverbruik bij wasinstallaties terug te brengen.

5. Plannen en verwachtingen

EPS blijft zich in 2011 richten op samenwerking met de Europese retailers en ketenintegratie met de pay-off 'Euro Pool System, experience the benefits'. De resultaten die de reeds bestaande projecten opleverden, ondersteunen die visie. De gecontracteerde commerciële projecten geven vertrouwen voor de verdere Europese groei van Euro Pool System.

EPS-kisten

14. DIENST VOOR RESIDUCONTROLE (DRC)

De vzw Dienst voor Residucontrole, kortweg DRC, werd eind 1977 opgericht vanuit de veilingsector. De oprichters hadden duidelijk dezelfde doelstellingen voor ogen dan de huidige leden en bestuurders: *‘Een degelijke residucontrole van onze tuinbouwproducten moet leiden tot een goede verkoop van onze groenten en moet zorgen voor meer vertrouwen in onze tuinbouwproducten’*. Het begrip ‘residuen van gewasbeschermingsmiddelen’ was relatief nieuw, maar belangrijk genoeg voor de oprichting van een aparte, overkoepelende en onafhankelijke vereniging.

DRC telt vandaag 26 leden, met vertegenwoordiging vanuit telersverenigingen, producenten, landbouworganisaties, laboratoria en provinciale overheid. Tijdens het jaar 2010 werd gewerkt aan een interne herstructurering, die in 2011 vorm zal krijgen.

De activiteiten van DRC hebben zich in de loop der jaren niet beperkt tot residucontrole. Al snel werd duidelijk dat ook een aantal andere zaken essentieel zijn bij gewasbescherming. Een wettelijke basis voor de toepassingen is absoluut noodzakelijk. Telers, ook met ‘kleine teelten’, moeten de mogelijkheid hebben om een gezond en wettelijk conform product op de markt te brengen. Daarnaast kan professioneel advies heel wat problemen voorkomen. DRC-advieskaarten zorgen voor duidelijkheid en zijn in de sector intussen een begrip geworden. Op zich geen revolutionaire activiteiten, maar de aangehouden inspanningen hebben wel geleid tot een duurzamere tuinbouw en een imagoverbetering van de sector.

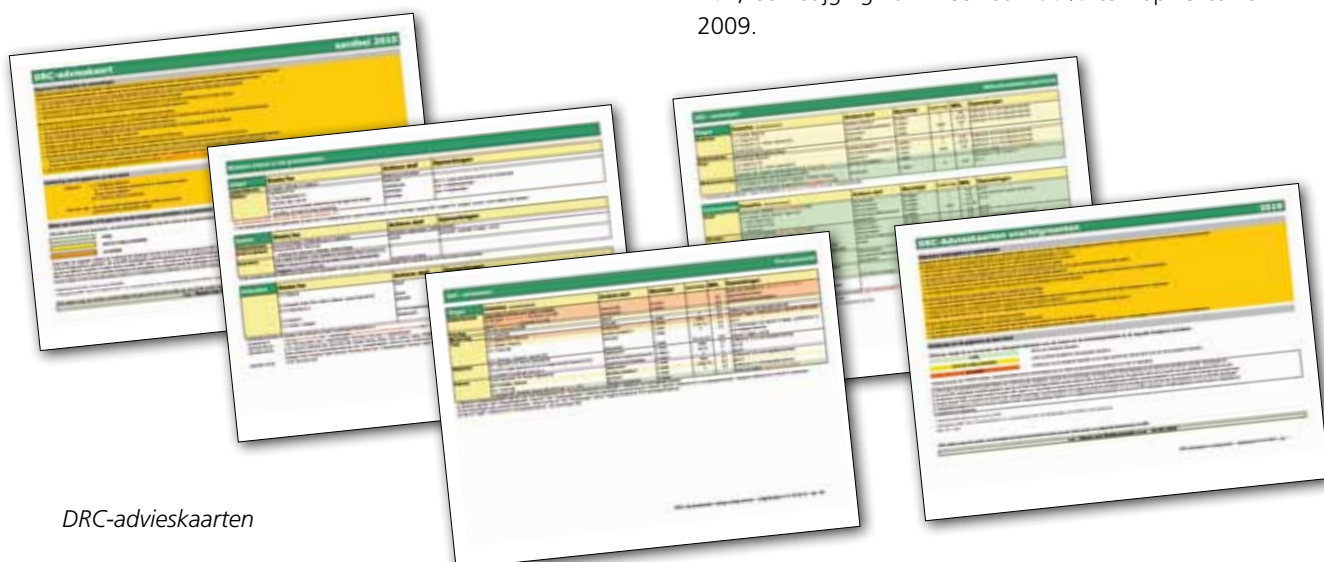
Ook het onderzoeksprogramma van DRC heeft zich de afgelopen jaren sterk uitgebreid. Naast controles op residuen van gewasbeschermingsmiddelen en nitraten, werd onderzoek uitgevoerd onder andere op vlak van microbiologie, zware metalen en mycotoxines.

1. Erkenningen kleine teelten

Door de fytofirma's worden vooral erkenningsaanvragen ingediend voor grote teelten, zoals graan, aardappel, biet, appel en peer. Bijgevolg zijn er hiaten in het erkende middelenpakket voor kleine teelten, zoals onder andere rucola, selder, radijs, verse kruiden en kleinfruit. Voor een fytofirma betekent een erkenning in kleine teelten grote investeringen, in onder meer onderzoek en studies, voor een gewasbeschermingsmiddel dat slechts voor een klein areaal toepasbaar is.

In de Belgische wetgeving is voorzien dat ‘officiële, wetenschappelijke of voorlichtende instanties, die zich bezighouden met landbouwactiviteiten en beroepsgebruikers of hun organisaties, erkenningsaanvragen kunnen indienen, om de uitbreiding te bekomen van het gebruik van een reeds erkend gewasbeschermingsmiddel in een andere teelt dan waarvoor reeds een erkenning werd verleend door het Erkenningscomité’.

Sinds 2003 maakt DRC gebruik van deze wetgeving om erkenningsaanvragen voor kleine teelten of voor kleine toepassingen in een grote teelt in te dienen bij het Erkenningscomité. Hiermee was DRC de eerste organisatie die vanuit de sector erkenningen aanvroeg. Ondertussen zijn er zowat 600 erkenningen bekomen met tussenkomst van DRC. Enkel in 2010 waren dit er 182, een stijging van meer dan 30% ten opzichte van 2009.

DRC-advieskaarten

2. DRC-advieskaarten en -nieuwsbrieven

Vanuit DRC wordt groot belang gehecht aan het op de markt brengen van een goed kwalitatief en conform product. Dit houdt in dat er een wettelijk kader moet zijn waarbinnen geproduceerd kan worden, en dat dit wettelijk kader voldoende bekend is bij de telers. De wetgeving betreffende erkenningen evolueert zeer snel. Een snelle informatiedoorstroming naar de telers is noodzakelijk.

Communicatie van de wetgeving naar de telers gebeurt aan de hand van de DRC-advieskaarten. Op deze kaarten wordt per gewas een overzicht gegeven van de erkende gewasbeschermingsmiddelen en alle wettelijke aspecten met betrekking tot de erkenning. Per middel worden vermeld: doel ('erkend ter bestrijding van'), dosis, actieve stof, wachttijd, toepassingsstadium en MRL. Ook wordt de te respecteren bufferzone en interval tussen toepassingen vermeld, evenals eventuele opbruiktermijn. Bijkomend wordt informatie gegeven over resistentie, milieu en compatibiliteit met de inzet van nuttige predatoren.

Bij de start van elk teeltseizoen worden de DRC-advieskaarten herzien. Maandelijks, of indien noodzakelijk zelfs frequenter, worden nieuwsbrieven opgemaakt waarin de meest recente wijzigingen gecommuniceerd worden. Een volledige overzichtslijst met alle wijzigingen per teelt wordt meegestuurd.

De DRC-advieskaarten zijn beschikbaar voor de meeste Belgische telers, via de bij DRC aangesloten veilingen, Vegebe, het VBT en Greenpartners. Ook vanuit de fytohandel, loonsproeiers en voorlichting is er sterke interesse voor de advieskaarten.

De DRC-kaarten beantwoorden duidelijk aan de nood aan correcte en overzichtelijke informatie, niet alleen met betrekking tot de strikt wettelijke eisen, maar ook voor de meest geschikte oplossing met het oog op onder meer milieu en resistentie.

3. Residubewaking

Sinds jaren stelt DRC met zijn leden een residubewakingsplan op. Dit plan omschrijft op welke manier een telersvereniging eventuele incidenten kan opsporen en welke maatregelen getroffen dienen te worden. Het residubewakingsplan voorziet in vooroogstcontrole, residumonitoring, richtlijnen bij staalname en acties bij non-conformiteiten.

De wettelijke vooroogstcontrole is een vóór de oogst uitgevoerde residucontrole, door het FAVV of een daartoe erkende telersvereniging. De controle is van toepassing op een aantal teelten onder glas (bladgewassen). Slechts na een conform analyseresultaat voor het bemonsterde perceel, kan de oogst aangevat worden. Bij niet conform resultaat wordt een wachtperiode opgelegd en een nieuw staal genomen. Voor een aantal andere teelten, voornamelijk bladgewassen in openlucht, wordt door DRC een vrijwillige vooroogstcontrole opgesteld. Ook hier kan pas geoogst worden indien een conform resultaat is aangetoond.

In het kader van monitoring worden steekproefsgewijs stalen genomen, bij aanvoer van het product op de telersvereniging. Uit ervaring is gebleken dat er veel verschil kan zijn in de residugehalten van verschillende groente- en fruitsoorten. Dit heeft te maken met de aard en teeltwijze van het product, en met de situatie op vlak van toegelaten middelen. Daarom worden de producten ingedeeld in een bepaalde risicoklasse. De staalnamefrequentie wordt bepaald door een statistische berekening op basis van gemiddelde lotgrootte en risicoklasse. Producten uit een hogere risicoklasse en met een kleinere gemiddelde lotgrootte – veel telers met kleine hoeveelheden – worden frequenter bemonsterd. De stalen worden onderworpen aan de ruimste analysescope, uitgevoerd door geaccrediteerde laboratoria.

De richtlijnen voor de staalnemers omvatten: staalname op een perceel en bij een aangevoerde partij, hoeveelheid te nemen staal, op hoeveel verschillende plaatsen staal nemen, aanduidingen op het staal en vermijden van crosscontaminatie.

Uiteraard worden er wel eens non-conformiteiten vastgesteld bij de analyses. Met deze gevallen moet op een verantwoorde manier worden omgegaan. Acties worden ondernomen in het geval van terugvinden van niet erkende middelen en van MRL-overschrijdingen. Mogelijke sancties zijn: leveringsverbod, blokkeren van product en recall uit de handel. De wettelijk verplichte meldingsplicht bij het FAVV is uiteraard van toepassing indien de overschrijding aanleiding geeft tot een gevaar voor de gezondheid van mens, dier of plant.

Eendergelijk residubewakingsplan kan voor de deelnemers commerciële voordelen hebben indien het geaccepteerd wordt binnen specifieke kwaliteitssystemen.

Handwriting practice lines consisting of 24 horizontal dotted lines.